

372.10
๑๔๑๐
ร.๖

การศึกษาสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ.2533

ปริญญานิพนธ์

ของ

อรุณรัตน์ สารกิตติพันธ์
๗

11 ส.ย. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2541
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑-๒๕

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพฤษ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวนา ขวลิตรำรง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพฤษ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวนา ขวลิตรำรง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์
อังคณา สายยศ รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพุกษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
เชาวนา ชาวลิตธำรง และรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง

ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ ในการทำปริญญานิพนธ์นี้จนสำเร็จด้วยดี

ขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ คณะศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอาจารย์ปรีชา อรุณสวัสดิ์ ที่ได้ให้ความ
อนุเคราะห์ในการจัดประชุมสัมมนา ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียน ครูอาจารย์ โรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการร่วมประชุมสัมมนา และ
ตอบแบบสอบถามในการวิจัย

ขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพลับพลาชัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกท่าน คณะครู
อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอบคุณคุณวรภรณ์ เจียรสวางศ์ คุณปรานี อิมศักดิ์วาสนา คุณปิยาพร ขาวสอาด
คุณลัดดา พรหมเมศร์ ที่มีความห่วงใย และให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจมาก

ขอบคุณ คุณกัศกดิ์ สารกิตติพันธ์ ที่เป็นทั้งพ่อบ้านแม่เรือน ดูแลเอาใจใส่ด้วยความรัก
ความห่วงใย สนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจ รวมทั้งลูกอาร์ม ลูกเอิร์ท ที่ช่วยแบ่งเบาภาระงาน
ซึ่งอยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้

คุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มี
พระคุณ ที่ได้มีส่วนสนับสนุนให้ผู้วิจัยมีชีวิตที่ดีมาโดยตลอด

อรุณรัตน์ สารกิตติพันธ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายและความสำคัญของการประเมินผลการเรียน.....	7
ขอบข่ายของงานวัดและประเมินผลในโรงเรียน.....	11
สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ.....	14
การประเมินผลตามสภาพจริง.....	19
การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน.....	21
เทคนิคชี้นนารีโอ.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
สมมุติฐานของการศึกษา.....	32
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	39
การจัดประชุมสัมมนาโดยใช้เทคนิคชี้นนารีโอ.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การจัดกระทำข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	67
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	74
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	81

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มขั้นที่ 1.....	34
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มขั้นที่ 2.....	35
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามระเบียบ.....	47
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ.....	49
6 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบ.....	51
7 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ.....	55

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กระบวนการประเมินผลการเรียน.....	10
-----------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 เพื่อใช้ในปีการศึกษา 2533 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรและเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2534 ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ การปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาครั้งนี้ ได้มีการปรับปรุงเพื่อให้เห็นจุดเน้นปลายทางของหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เรียน พัฒนาตน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม (กรมวิชาการ. 2534 : 13) มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงและความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุด ในการจัดการเรียนการสอน จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงและมีทักษะในกระบวนการต่างๆ ในกิจกรรมที่ปฏิบัติ สามารถนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้และยังได้ปรับโครงสร้างของหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นทั้งในด้านเนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน เทคนิควิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลให้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในทุกพื้นที่และสนองความต้องการของท้องถิ่น (กรมวิชาการ. 2534 : คำนำ)

การวัดผลประเมินผลเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตร ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ได้มีการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร (กรมวิชาการ. 2533 : คำนำ) ซึ่งได้มีการปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (พ.ศ. 2524) เป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างระเบียบประเมินผลหลายประการดังนี้

1. หลักในการประเมินผล มีความแตกต่างเรื่องหน้าที่ในการประเมินผล การตัดสิน และการอนุมัติผลการเรียน
2. วิธีประเมินผลการเรียน มีความแตกต่างกันเรื่องระดับผลการเรียนในการประเมินผลปลายภาคเรียน การประเมินผลปลายปี และการประเมินการผ่านจุดประสงค์ใน ป.02

3. การตัดสินผลการเรียน มีความแตกต่างกันในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 คือกลุ่มประสบการณ์พิเศษจะไม่นำมาร่วมพิจารณาตัดสินผลการเรียน แต่จะมีการประเมินเพื่อศึกษาความก้าวหน้าจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

จากการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2534 และทยอยใช้เพิ่มขึ้นปีละ 1 ชั้น จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2539

ในปีการศึกษา 2540 นี้ เป็นปีที่มีการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนประถมศึกษาครบทุกระดับชั้น คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรด้านวัดผล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ในเรื่องการปฏิบัติ ปัญหาในการปฏิบัติและความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการประเมินผลการเรียนและเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปปรับปรุงและพัฒนาการประเมินผลการเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการประเมินผลการเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

4. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติ ปัญหาในการปฏิบัติ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้มีข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

2. ทำให้ทราบถึงความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียนของครูประถมศึกษา เพื่อจะได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

3. ทำให้มีสารสนเทศอันจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ในเรื่องการปฏิบัติ ปัญหาในการปฏิบัติ และความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียน เฉพาะหมวด 1 หลักการในการประเมินผลการเรียน หมวด 2 วิธีการประเมินผลการเรียน และหมวด 3 การตัดสินผลการเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2540 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

กรุงเทพมหานคร (สป. กทม.) จำนวน 1,834 คน จาก 38 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2540 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

(ส.ป.กท.ม.) จำนวน 457 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) และหัวหน้างานวัดและประเมินผล จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาจากการเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอนของครู จำแนกเป็น

3.1.1 มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 10 ปี

3.1.2 มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 20 ปี

3.1.3 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี

(ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 10 ปี มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 62 คน ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี มาก เพื่อให้การเปรียบเทียบไม่เกิดความลำเอียง (Bias) ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงปรับกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 186 คน และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี จำนวน 210 คน)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ประกอบด้วย

3.2.1.1 หลักการในการประเมินผลการเรียนรู้

3.2.1.2 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

3.2.1.3 การตัดสินผลการเรียนรู้

3.2.2 ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ ประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ประกอบด้วย

3.2.2.1 หลักการในการประเมินผลการเรียนรู้

3.2.2.2 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

3.2.2.3 การตัดสินผลการเรียนรู้

3.2.3 ความต้องการของครูที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการประเมินผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรฉบับปรับปรุง หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งเริ่มใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2534 และทยอยใช้เพิ่มขึ้นปีละหนึ่งชั้นเรียน จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2539
2. ระเบียบการประเมินผลการเรียน หมายถึง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533
3. การประเมินผลการเรียน หมายถึง กระบวนการตัดสินผลการเรียนของนักเรียน ประถมศึกษา ซึ่งเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
4. สภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ จำแนกได้ดังนี้
 - 4.1 การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล หมายถึง การกระทำของครูเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ประกอบด้วย หลักการในการประเมินผลการเรียน วิธีการประเมินผลการเรียน และการตัดสินผลการเรียน โดยพิจารณาจากแบบสอบถามการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.2 ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้อง อันเป็นสาเหตุให้ครูไม่สามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ประกอบด้วย หลักการในการประเมินผลการเรียน วิธีการประเมินผลการเรียน และการตัดสินผลการเรียน ได้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากแบบสอบถามปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
5. ความต้องการของครูที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียน หมายถึง ความต้องการของครูในการได้รับความรู้ ความเข้าใจ และวิธีปฏิบัติที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียน โดยพิจารณาจากแบบสอบถามความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียน
6. ประสิทธิภาพในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่ครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

6.1 มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 10 ปี

6.2 มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 20 ปี

6.3 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี

(ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 10 ปี มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 62 คน ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี มาก เพื่อให้การเปรียบเทียบไม่เกิดความลำเอียง (Bias) ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงปรับกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 186 คน และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี จำนวน 210 คน)

7. เทคนิคชีนนารีโอ หมายถึง การประชุมสัมมนาเพื่อศึกษาเหตุการณ์ในปัจจุบันโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะดูแนวโน้มในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการประเมินผลการเรียน
2. ขอบข่ายของงานวัดและประเมินผลในโรงเรียน
3. สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

4. การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
5. การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolios)
6. เทคนิคซินนา리오 (Scenario)
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของการประเมินผลการเรียน

กู๊ด (Good. 1973 : 220) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการค้นหาหรือตัดสินคุณค่าหรือจำนวนของบางสิ่งบางอย่าง โดยใช้มาตรฐานของการประเมินผลตลอดจนการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์ภายในหรือเกณฑ์ภายนอก

กรอนแลนด์ (Gronlund. 1976 : 6) ให้ความหมายของการประเมินผลการศึกษาว่า คือกระบวนการพิจารณาที่มีระบบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนตามจุดประสงค์การสอน

ลิน (Lien. 1971 : 6) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า คือการแปลผลเพื่อพิจารณาว่า นักเรียนมีความเจริญงอกงามตามจุดมุ่งหมายของการสอนเพียงใด

เกษม สหายทิพย์ (2531 : 2) ให้ความหมายของการประเมินผลว่าเป็น การตีค่าหรือกำหนดระดับคุณค่าของผลจากการวัดตามเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนด

โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สันธุระเวช (2523 : 15 - 16) ได้สรุปการประเมินผลการเรียนเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง ทำความเข้าใจ “พฤติกรรม” ที่ต้องการประเมิน โดยแปลความหรือตีความในรูปของการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเป็นขั้นทำความเข้าใจจุดประสงค์ในการสอนนั่นเอง

ขั้นที่สอง ตั้ง “เกณฑ์” โดยกำหนดว่า การแสดงออกของนักเรียนต้องอยู่ในระดับใดครูจึงจะยอมรับว่านักเรียนมีพฤติกรรมนั้นจริง

ขั้นที่สาม วัดผลนักเรียนโดยเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ “ข้อมูล” ที่บอกให้ทราบว่าพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับใด

ขั้นที่สี่ ลงความเห็นว่ามีนักเรียนมีพฤติกรรมนั้นจริงหรือไม่ โดยการนำข้อมูลในขั้นที่สามเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในขั้นที่สอง ถ้าพฤติกรรมของนักเรียนถึงระดับที่เป็นเกณฑ์ก็ยอมรับว่านักเรียนมีพฤติกรรมนั้นจริงหรือมีโดยสมบูรณ์ ถ้าพฤติกรรมของนักเรียนไม่ถึงระดับที่เป็นเกณฑ์ก็วินิจฉัยหาข้อบกพร่องของการเรียนการสอน

ขั้นที่ห้า ตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

หลักสำคัญของการประเมินผลการเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนก็มุ่งที่จะเสริมสร้างให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ต้องการนั่นเอง

การประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการประเมินใน 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินว่าผู้เรียนเกิดความรู้ตามที่ต้องการหรือไม่
2. การประเมินว่าเนื้อหาหรือจุดมุ่งหมายที่ต้องการปลูกฝังนั้น มีความเหมาะสม

กับผู้เรียนหรือไม่

การประเมินผลการเรียนจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง มีหลักสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ในการประเมินผลการเรียน ควรมีข้อมูลหลาย ๆ อย่าง และได้จากการวัดหลาย ๆ

ครั้ง

2. การประเมินผลควรทำเป็นระยะ ๆ ทุกขั้นตอนของการเรียน เพื่อสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของการเรียนการสอนอย่างได้ผลและสะดวก การประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ๆ ไป จึงมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากกว่าการประเมินผลรวมในครั้งเดียวหรือในตอนสุดท้ายของการประเมิน

จำนง พรายแยมแซ (2529 : 5) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยเพื่อตีราคาหรือสรุปคุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ

พฤติกรรมของคนใดคนหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 13) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจ ตีราคา ลงสรุปเพื่อพิจารณาความเหมาะสมหรือคุณค่าของคุณลักษณะและพฤติกรรม เช่น ผลการเรียน ผลการปฏิบัติ โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดเป็นหลักและใช้วิจารณ์มาตรฐานประกอบการพิจารณา จากความหมายดังกล่าวจะเห็นว่าการประเมินผลจะต้องดำเนินการอย่างมีขั้นตอน ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ

1. การวัดผล (Measurement) ทำให้ทราบสภาพความจริงของสิ่งที่จะประเมินว่ามีปริมาณเท่าไร มีคุณสมบัติอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

2. เกณฑ์การพิจารณา (Criteria) ในการที่จะตัดสินว่าสิ่งใดดีเลว ใช้ได้หรือไม่ได้นั้น จะต้องเป็นหลักหรือบรรทัดฐานที่ต้องการ เกณฑ์การพิจารณาการประเมินผลการศึกษานั้น ก็คือ จุดมุ่งหมายของการศึกษานั้นเอง

3. การตัดสินใจ (Decision) เป็นการชี้ขาดหรือลงสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติ ซึ่งได้จากการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้การตัดสินใจที่ดีต้องอาศัยการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ทุกแง่ทุกมุม การกระทำอย่างยุติธรรม โดยอาศัยสภาพความเหมาะสมต่าง ๆ ประกอบ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 199) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า คือ การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าความจริงและการกระทำ บางที่ขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว ส่วนการประเมินผลประกอบด้วย

1. ผลการวัดที่ได้จากกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การทดสอบ
2. เกณฑ์การพิจารณา เพื่อให้เป็นแนวทางหรือหลักการพิจารณาแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น พอใจ ไม่พอใจ

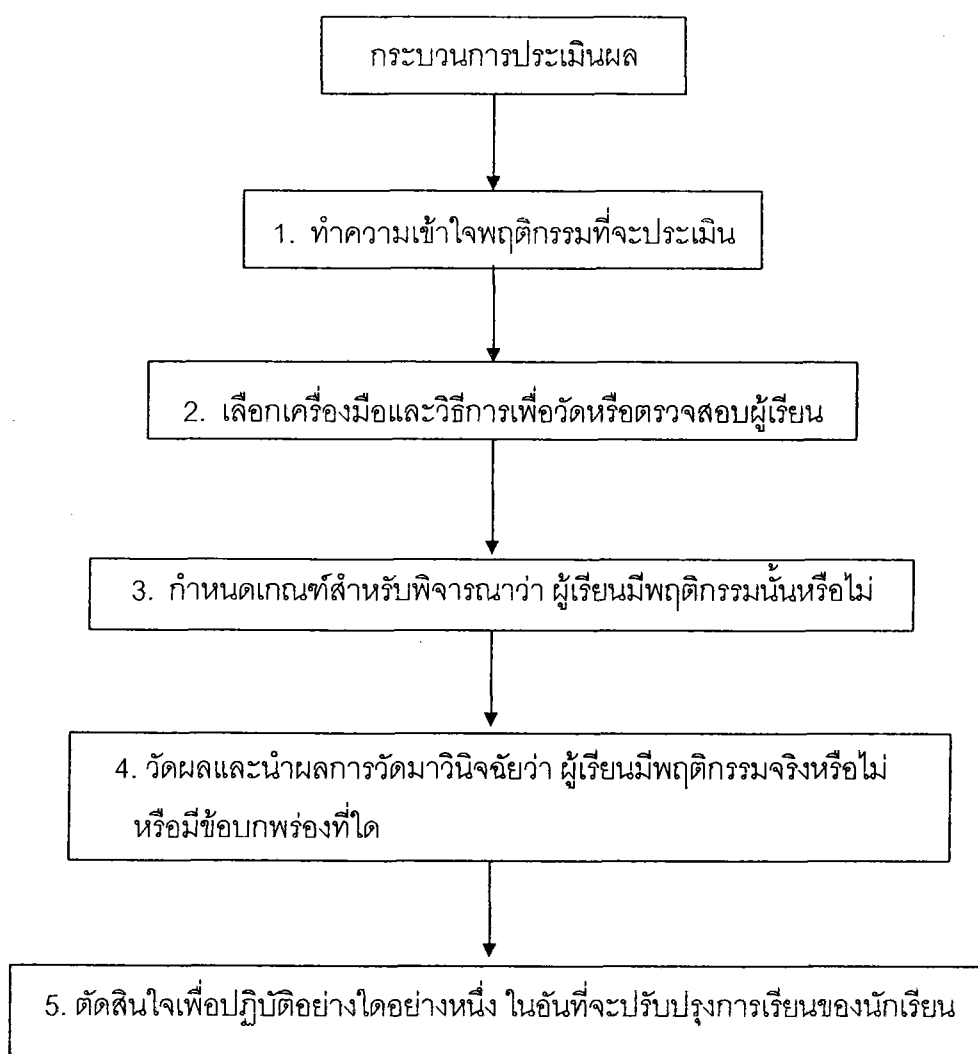
3. การตัดสินใจ เป็นการสรุปผลเปรียบเทียบระหว่างผลการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ชวาล แพริตกุล (2518 : 140) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการที่ครูนำทุก ๆ รายการที่ทราบจากการวัดไปใช้ คือ ครูนำผลจากการวัดผลเหล่านั้นมารวมกัน เพื่อนำไปวินิจฉัย ตีราคาคุณค่า และชี้ขาดลงไปเป็นผลสรุปว่า เด็กคนนั้นมีคุณภาพสูงหรือต่ำ สมควรสอบได้หรือสอบตก

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2527 : 146) ให้ความหมายของการประเมินผลการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลและเสนอข้อมูลเพื่อตัดสินใจเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง หรือ เลือกวิธีใหม่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

สุนันท์ ศลโกสม (2525 : 16) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ วินิจฉัย ตีราคา ลงสรุปสิ่งสำเร็จรูปสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2534 : 2) ได้สรุปกระบวนการประเมินผลการเรียนเป็น แผนภูมิ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงกระบวนการประเมินผลการเรียน

ขอบข่ายของงานวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน

วัลลภ กันทรพิทย์ (2533 : 1 - 3) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวัดผลและประเมินผลในโรงเรียนดังนี้ งานวัดผลและประเมินผลในโรงเรียนในที่นี้หมายถึง งานวัดผลและประเมินผลนักเรียนที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนตามข้อกำหนดในหลักสูตร งานนี้อาจแบ่งออกเป็น 3 ส่วน หรือ 3 งานย่อย ซึ่งผู้ที่ติดตามช่วยแนะนำหรือนิเทศ ควรคำนึงถึงและวางแนวทางการประสานงานให้สอดคล้องกันทั้ง 3 งานดังนี้

1. งานระเบียบวิธีการ ในการวัดผลประเมินผล และกลไกการดำเนินงาน งานนี้เกี่ยวข้องกับแนวการดำเนินงานในเรื่องการวัดและประเมินตามหลักการที่กำหนดไว้ ซึ่งจะกำหนดออกมาเป็นข้อกำหนดในหลักสูตรและระเบียบการประเมิน ตลอดจนในคำสั่งอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องยึดถือปฏิบัติเป็นปทัสถานเดียวกันทั้งนี้งานนี้จะครอบคลุมไปถึงกลไกการบริหารงานเพื่อให้เป็นไปตามหลักการและระเบียบนั้นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งงานส่วนนี้ของการวัดผลและประเมินผลก็คือ งานบริหารการวัดผลและประเมินผลนั่นเอง งานนี้เมื่อมองในเชิงบริหารแล้วก็จะมีกระบวนการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ๆ คือ การวางแผน - การดำเนินงาน - การติดตามและประเมินผล อันเป็นการทำงานที่ครบวงจร ซึ่งในรายละเอียดของการดำเนินงานก็หมายถึง

1.1 การวางแผนกำหนดกิจกรรมการสอนและการเก็บคะแนน ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลที่ใช้อยู่ ตลอดภาคเรียนและตลอดปีการศึกษา

1.2 การดำเนินงานตามแผนที่กำหนดในเรื่องการวัดผลประเมินผลของโรงเรียนทั้งหมด

1.3 การติดตามดูแลการทำงานในเรื่องการวัดผลประเมินผลของโรงเรียนและทำการปรับปรุงเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในช่วงเวลาต่อไป

2. งานเทคนิค เครื่องมือและการแปลผล งานนี้เป็นเรื่องของกลวิธีที่ใช้ ซึ่งจะเสริมคุณภาพของงานวัดและประเมินผล เพื่อให้ผลของการวัดผลและประเมินผลเชื่อถือได้ยิ่งขึ้น เป็นงานเสริมคุณภาพของงานบริหารในข้อแรก งานนี้จะประกอบด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อกำหนดจุดประสงค์ เทคนิคการสร้างเครื่องมือ การปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ การวิเคราะห์ผล การแปลผลการวัดและประเมิน ตลอดจนการรวบรวมและจัดหมวดหมู่ เพื่อเป็นแหล่งกลางสำหรับใช้และบริการเครื่องมือต่าง ๆ ในรูปของคลังข้อสอบ งานส่วนนี้จุดเน้นมิได้อยู่ที่ปทัสถาน แต่อยู่ที่คุณภาพ และเป็นการเสริมคุณภาพให้งานในข้อแรก

3. งานบุคลากรวัดผล งานนี้เป็นเรื่องของการเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการปฏิบัติงานตาม 2 ข้อแรก หรือร่วมมือกับผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว เป็นเรื่องของการฝึกอบรม เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและสร้างทักษะในเรื่องของการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนการพยายามเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความร่วมมือและประสานงาน เพื่อความสำเร็จในการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน

ยังมีงานย่อยอีก 2 งานที่อาจมีผู้พิจารณาแยกออกมาเน้นในงานวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน ที่ควรกล่าวถึงคือ

1. งานติดตามและปรับปรุงการดำเนินงาน ข้อนี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของข้อที่ 1 แล้ว เพราะขั้นตอนการติดตามและปรับปรุงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานที่ครบวงจร จึงควรอยู่ที่การบริหารงานวัดผลและประเมินผล

2. งานประชาสัมพันธ์การวัดผล งานนี้ควรอยู่ในข้อ 3 เรื่องบุคลากร เพราะถ้าเรายอมรับว่างานวัดผลประเมินผลนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย และเราจะพยายามสร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุก ๆ ฝ่ายแล้ว เราก็ต้องดำเนินการตามจุดยืนของแต่ละฝ่าย ทั้งครูวัดผล ครูอื่น ๆ นักเรียนและผู้ปกครองกับชุมชนที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียน ต้องถือว่าเป็นการผสมผสานกันระหว่างทำให้ความรู้ความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กัน ตามจุดยืนของผู้รับแต่ละฝ่าย ถ้าเรามองกลุ่มผู้เกี่ยวข้องและเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลที่เขาควรรู้และเข้าใจแล้ว อาจแยกออกได้ดังนี้

2.1 กลุ่มครูวัดผล คือผู้ที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่วัดผลในโรงเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มนี้เป็นผู้ชำนาญ ประจำหน่วย ควรเสริมสร้างความรู้ด้านหลักการและเทคนิคระดับสูงได้ลึกซึ้งกว่ากลุ่มอื่น ๆ

2.2 กลุ่มครูผู้สอน คือ ครูทุก ๆ คน ต้องเป็นผู้สอนและผู้วัดผลประเมินผลเอง กลุ่มนี้ต้องรู้วิธีการในเชิงปฏิบัติได้ จึงอาจสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการพอประมาณ แต่เน้นการปฏิบัติได้ตามหลักการหรือทฤษฎีที่ยอมรับกันอยู่ แต่ไม่จำเป็นต้องรู้ลึกซึ้งในทฤษฎีหรือหลักการมากนัก

2.3 กลุ่มผู้บริหาร - นักเรียน - ผู้ปกครอง - ชุมชน ต้องพยายามสร้างความเข้าใจให้บุคคลในกลุ่มนี้ สามารถตอบสนองต่อความต้องการในเรื่องการวัดผลประเมินผลได้เหมาะสมตามจุดยืนของตนได้ คือ ผู้บริหารก็เข้าใจยอมรับและเอื้ออำนวยให้การวัดผลประเมินผลดำเนิน

ไปอย่างเหมาะสม นักเรียนก็เข้าใจ และยอมรับวิธีการและผลการวัดผลและประเมินผล ส่วนผู้ปกครองและชุมชนก็เข้าใจยอมรับและสนับสนุนตามบทบาทของตน การสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนจะนับเป็นการประชาสัมพันธ์ก็ได้

อย่างไรก็ตาม การวัดผลและประเมินผลที่กล่าวถึงนี้อยู่ในขอบข่ายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้นหากเราจะขยายขอบข่ายความหมายให้คลุมกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ก็จะเป็นการหมายถึง การประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งระบบ และการแบ่งลักษณะงานก็อาจต้องมองให้คลุมหมดทุก ๆ ด้านของโรงเรียน ไม่เฉพาะการวัดผลประเมินผลตัวนักเรียนเท่านั้น

สุนันท์ ศลโกสุม (2525 : 16) กล่าวว่า การประเมินผลตามหลักสูตรมีสิ่งที่จะต้องประเมินอยู่ 2 แบบ คือ

1. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียน ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนของนักเรียน หรือปรับปรุงการสอนของครู การประเมินผลตามความหมายนี้ ครอบคลุมถึงสิ่งต่อไปนี้

1.1 การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนเพื่อประเมินผล การตรวจสอบนั้นว่า ควรปฏิบัติต่อนักเรียนเหล่านั้นอย่างไรก่อนที่จะลงมือสอน หรือจะวางแผนการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด

1.2 การประเมินผลว่า นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

1.3 การประเมินผลปลายภาคเรียน โดยการสอบตามวิชาหรือกลุ่มวิชา เพื่อสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละภาค

2. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินผลการเรียน ซึ่งครอบคลุมไปถึงการประเมินผล

2 อย่าง คือ

2.1 การประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นส่วนรวมว่า เมื่อมาถึงสิ้นปีการศึกษาแล้ว นักเรียนผ่านทั้งสิ้นประมาณเท่าใด ก็ข้อ ที่จุดประสงค์

2.2 การประเมินผลปลายปี โดยการประเมินเป็นส่วนรวมว่า เมื่อได้สอนมาถึงสิ้นปีการศึกษาแล้ว นักเรียนมีความรู้ความสามารถเป็นส่วนรวมในแต่ละวิชา/ กลุ่มวิชาเพียงใด ซึ่งจะเสนอผลการเรียนของนักเรียนออกมาเป็นระดับการเรียน

**สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533**

โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ รก 611/2533 ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2533 จึงเป็นการสมควรที่จะกำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ให้สอดคล้องกับคำสั่งดังกล่าว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 กระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2532”

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้ใช้ระเบียบนี้ควบคู่กับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ข้อ 5 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด 1

หลักการในการประเมินผลการเรียน

ข้อ 6 ให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผล ดัดสนและอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น

ข้อ 7 ให้มีการประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

ข้อ 8 ให้หน่วยงานที่ควบคุมดูแลโรงเรียนประถมศึกษา และกรมวิชาการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ

หมวด 2

วิธีการประเมินผลการเรียน

ข้อ 9 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ถือปฏิบัติดังนี้

9.1 แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผล เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และเกณฑ์การผ่านกลุ่มประสบการณ์ก่อนทำการสอน

9.2 จุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ

9.3 ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน

9.4 ระหว่างภาคเรียน ให้ผู้สอนประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อประเมินผลการผ่านจุดประสงค์

9.5 เมื่อถึงปลายภาคเรียน หลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนทุกกิจกรรมแล้ว ให้มีการประเมินผลการเรียนปลายภาค โดยเลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ ให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียนนั้น

ให้มีการประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียนทุกภาค ทุกกลุ่มประสบการณ์ เว้นแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ไม่ต้องประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียนสุดท้าย แต่ให้เป็นการประเมินผลปลายปี

ข้อ 10 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ตามข้อ 9.3, 9.4, และ 9.5 ถ้านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของจุดประสงค์ ให้ผู้สอนวินิจฉัยหาข้อบกพร่องของนักเรียนแล้วสอนซ่อมเสริม โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อ 11 ให้ใช้ ผลการประเมินตามข้อ 9.4 ในการตัดสินการผ่านจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และใช้ผลการประเมินปลายปีตามข้อ 9.5 ในการตัดสินผลการเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6

ข้อ 12 การประเมินผลการเรียนตามข้อ 9.5 ให้แจ้งผลเป็นระดับผลการเรียน ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน ดังนี้

4	หมายถึง	ผลการเรียนดีมาก
3	หมายถึง	ผลการเรียนดี
2	หมายถึง	ผลการเรียนปานกลาง
1	หมายถึง	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0	หมายถึง	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

ข้อ 13 ให้โรงเรียนแจ้งผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ และแจ้งผลการประเมินผลการเรียนปลายปี ให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง

หมวด 3

การตัดสินผลการเรียน

ข้อ 14 การพิจารณาเลื่อนชั้นเรียนทุกชั้น ให้พิจารณาจากผลการเรียนกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เท่านั้น

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ให้โรงเรียนแยกประเมินผลต่างหาก เพื่อศึกษาความก้าวหน้าจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและไม่นำมาพิจารณาตัดสินผลการเรียน

ข้อ 15 เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนที่จะได้รับการพิจารณาให้เลื่อนชั้นได้ จะต้องมีความสมบัติดังนี้

15.1 มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

15.2 ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์

15.3 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 การประเมินผลการเรียนปลายปี จะต้องได้รับผลการเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ตั้งแต่ “1” ขึ้นไป

ข้อ 16 ในกรณีที่นักเรียนขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ตามข้อ 15 โรงเรียนอาจใช้ดุลพินิจให้เลื่อนชั้นได้ หากพิจารณาเห็นว่า

16.1 นักเรียนมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 อันเนื่องจากสาเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย แต่มีคุณสมบัติตามข้ออื่น ๆ ครบถ้วน

16.2 นักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ไม่ถึงร้อยละ 60 ในกลุ่ม

ประสบการณ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงเล็กน้อย และเห็นว่าสามารถสอนซ่อมเสริมได้ในปีการศึกษาถัดไป และมีคุณสมบัติข้ออื่น ๆ ครบถ้วน

16.3 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 นักเรียนได้รับผลการเรียน “0” ในกลุ่มประสบการณ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในการประเมินผลการเรียนปลายปี แต่มีคุณสมบัติในข้ออื่น ๆ ดีมาก

ข้อ 17 ถ้านักเรียนไม่ได้เข้ารับการประเมินผลการเรียนปลายปี เพราะสาเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย โรงเรียนอาจจัดให้นักเรียนเข้ารับการประเมินผลการเรียนปลายปีในภายหลังก็ได้ ถ้าพิจารณาเห็นว่า นักเรียนมีคุณสมบัติตามข้อ 15.1 และ 15.2 ครบถ้วน

ข้อ 18 ถ้าโรงเรียนพิจารณาเห็นว่า ในระหว่างปี นักเรียนคนใดมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และมีวุฒิภาวะเหมาะสมที่จะเลื่อนไปเรียนชั้นสูงขึ้น ให้โรงเรียนวัดและประเมินผลด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น ถ้านักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก็สั่งให้เลื่อนไปเรียนชั้นสูงขึ้นได้ภายในวันที่ 1 กันยายน ของปีการศึกษานั้น

หมวด 4

การย้ายที่เรียน

ข้อ 19 นักเรียนคนใดจำเป็นต้องย้ายที่เรียน ให้นำหลักฐานการเรียนของนักเรียน จากโรงเรียนเดิม ไปให้โรงเรียนใหม่

หมวด 5

หน้าที่ของโรงเรียน

ข้อ 20 ให้โรงเรียนจัดให้มีเอกสารการประเมินผลการเรียนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

20.1 สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ป.01)

20.2 แบบกรอกคะแนนการประเมินผลปลายปี (ป.02)

20.3 สมุดประจำชั้น (ป.02-2)

20.4 บัญชีเรียกชื่อ (ป.03)

20.5 หลักฐานแสดงผลการเรียน เพื่อย้ายสถานศึกษา หรือได้รับการยกเว้น หรือพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ แต่ยังไม่จบหลักสูตรประถมศึกษา (ป.04)

20.6 หลักฐานแสดงผลการเรียนเมื่อจบหลักสูตรประถมศึกษา (ป.05)

20.7 ระเบียบสะสม (ป.06)

ให้กรมวิชาการกำหนดแบบและแนวปฏิบัติของเอกสารตามข้อ 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5 และ 20.6 เพื่อให้โรงเรียนได้ใช้เป็นแบบเดียวกัน ส่วนเอกสารตามข้อ 20.7 หน่วยงานเจ้าสังกัดจะกำหนดแบบขึ้นใช้เองก็ได้ เพื่อให้สะดวกและสอดคล้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในสังกัด

ข้อ 21 การออกประกาศนียบัตรให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการออกประกาศนียบัตร

ข้อ 22 แบบกรอกคะแนนการประเมินผลประจำปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 5 ให้ทำชั้นละ 1 ชุด เก็บไว้เป็นหลักฐานที่โรงเรียน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ทำ 2 ชุด เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานที่โรงเรียน 1 ชุด อีก 1 ชุด ให้เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบที่หน่วยงานต่อไป

22.1 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เก็บไว้ที่หน่วยงาน ต้นสังกัดของโรงเรียน

22.2 โรงเรียนประถมศึกษานอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้เก็บไว้ที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ หรือสำนักงานศึกษาธิการกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

ข้อ 23 ในการประเมินผลการเรียน ให้ใช้คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ประกอบระเบียบการประเมินผลการเรียนด้วย

หมวด 6

บทเฉพาะกาล

ข้อ 24 ให้ใช้ระเบียบนี้กับนักเรียนในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรตามโครงการของกรมวิชาการทุกชั้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะหมวด 1 หลักการในการประเมินผลการเรียน หมวด 2 วิธีการประเมินผลการเรียน และหมวด 3 การตัดสินผลการเรียน

การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538 : 6) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ว่า หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบบของเด็กเหล่านั้น การประเมินผลตามสภาพจริงจะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง ในการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้ค้นพบและผลิตความรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของสังคม

นอกจากนี้การประเมินผลตามสภาพจริง จะมีความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนให้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมแต่ละบุคคลได้

ส.วาสนา ประवालพฤษ (2538 : 31 - 33) กล่าวถึงการประเมินผลตามสภาพจริงว่า การประเมินผู้เรียนจำเป็นต้องประเมินในสภาพความเป็นจริง ที่ประกอบด้วย

1. การสังเกตและตรวจผลงาน ครูผู้สังเกตนักเรียนควรจะให้คำแนะนำในการปรับพฤติกรรมและผลงานด้วย การสังเกตและตรวจผลงานของครู ไม่ควรเป็นเพียงการกาสีแดงในสิ่งที่ผิดหรือไม่ควรประพฤติเท่านั้น หากควรให้คำชี้แจง แนะนำ ค่ายกย่องชมเชย เพื่อเป็นการปรับปรุงพฤติกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (ในกรณีที่ใช้ได้อยู่แล้ว) หรือแก้ไขให้ถูกต้อง การบันทึกผล การสังเกต อาจจะใช้บันทึกสะสมย่อย บันทึกพฤติกรรม หรือบันทึกอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การสังเกต จำเป็นจะต้องมีการบันทึกด้วย การสังเกตเป็นส่วนสำคัญของการประเมินผลในปัจจุบันที่เน้นการประเมินผลในสภาพความเป็นจริง

2. การประชุมร่วมกัน การประชุมอาจจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ อาจจะมีการวางแผนอย่างดีหรือไม่ได้วางแผน ครูจะใช้การประชุมนี้ทบทวนและวิเคราะห์การเรียนรู้ และใช้การประชุมวางแผนการดำเนินการเรียนขั้นต่อไป การบันทึกผลการประชุมจะง่ายกว่าการบันทึกผลการสังเกต ครูอาจให้ผู้เรียนบันทึกผลการประชุมก็ได้ การประชุมร่วมกันจะเป็นอีกส่วนหนึ่งของการประเมินผล

3. การประเมินจากการเขียน การเขียนเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งของการประเมินในสภาพความเป็นจริง ซึ่งการฝึกให้เขียนในลักษณะนี้มีใช้เป็นการเขียนในความหมายทั่วไป

กระบวนการเขียนต้องเริ่มต้นด้วยความต้องการที่จะเขียน ไม่ว่าจะเป็นการเขียนในชีวิตประจำวัน หรือการเขียนแบบสร้างสรรค์ การเขียนจะเขียนเมื่อไร หยุดตอนไหนและกลับมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ เมื่อไรก็ได้ ไม่มีกำหนดเวลาตายตัว แต่ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน เป็นธรรมชาติ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด เจตคติของผู้เรียน

4. การประเมินตนเอง ผู้เรียนอาจจะนำการบันทึกของครู การเขียนและผลงานของตนเอง มารายงานความก้าวหน้าของตนและประเมินตนเองได้

5. การทดสอบข้อเขียน การทดสอบยังมีความจำเป็นอยู่ โดยเฉพาะการทดสอบที่ทำให้ผู้เรียนเขียนคำตอบเอง เพื่อสะท้อนให้เห็นแนวความคิดของผู้เรียน ส่วนการให้คะแนนควรกำหนดแนวคำตอบที่เป็นเกณฑ์ที่เรียกว่า Rubric ไว้ในลักษณะของการสอบแบบการปฏิบัติงานจริง ซึ่งจะจำลองสภาพปัญหาให้ผู้เรียนวางแผนดำเนินการ พิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานจนบรรลุผลสำเร็จ โดยเน้นพฤติกรรม กระบวนการคิด และการแก้ปัญหา ส่วนเกณฑ์การให้คะแนนจะกำหนดเป็นระดับต่าง ๆ พร้อมคำอธิบายและตัวอย่างของคำตอบ

6. การทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน ถึงแม้จะมีผู้กล่าวว่า การสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานวัดได้ไม่เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง และเป็นการข่มขู่ผู้เรียน แต่ผลการสอบยังมีประโยชน์ในแง่ของการวัดความสามารถพื้นฐานหรือสิ่งที่จำเป็นบางอย่างที่ครูอาจจะนำมาสอบและเก็บคะแนนไว้เป็นข้อมูลประกอบ

ข้อสังเกตจากการประเมินผู้เรียนทั้ง 6 ประการนี้ จะมีรายละเอียดและข้อมูลปลีกย่อยมากมาย จำเป็นต้องมีระบบจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ โดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคนอื่น ๆ (2540 : 2) กล่าวถึง การประเมินผลตามสภาพจริงไว้ดังนี้ การประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น เป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินผลงานที่แท้จริงที่นักเรียนแสดงหรือกระทำและหรือสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง นักเรียนจำเป็นต้องแสดงทักษะหรือกระบวนการหรือสร้างผลงานที่แสดงถึงสิ่งที่รู้และสามารถทำได้ มากกว่าการตอบข้อสอบแบบเลือกตอบ ซึ่งอาจวัดได้เพียงความสามารถในการจำหรือการทำข้อสอบเท่านั้น

การประเมินตามสภาพจริงมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. มีงานและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
2. นักเรียนได้แสดงความรู้ (Reflect) ของตนเองต่อผลงาน
3. นักเรียนสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่สภาพชีวิตจริง

4. เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
5. นักเรียนได้บูรณาการความรู้ที่มีอยู่ในการสร้างผลงานต่าง ๆ
6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน และนักเรียนกับครู มีลักษณะปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

ไม่สร้างความขัดแย้งหรือแข่งขัน

7. นักเรียนต้องใช้ความสามารถในการคิดระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ หรือสังเคราะห์ ข้อความต่าง ๆ
8. เน้นคุณภาพของผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้น
9. ประเมินความสามารถหลาย ๆ ด้านของนักเรียน เช่น ด้านภาษา ตัวเลข การใช้ กล้ามเนื้อ การคิดอย่างมีเหตุผล
10. เน้นงานที่มีความหมายต่อนักเรียน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริง คือ การประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อน ในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอน ที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนได้ค้นพบ ได้ผลิตความรู้ และได้ปฏิบัติจริง

การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolios)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 11) ได้ให้ความหมายของแฟ้มสะสมงานว่า แฟ้มสะสมงาน หมายถึง สิ่งที่ใช้สะสมงานของนักเรียน อย่างมีจุดประสงค์ อาจเป็นแฟ้ม กล่อง แผ่นดิสก์ อัลบั้ม ฯลฯ ที่แสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ในเรื่องนั้น ๆ หรือหลาย ๆ เรื่อง การสะสมนั้นนักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา เกณฑ์การเลือก เกณฑ์การตัดสินความสามารถ/ คุณสมบัติ หลักฐานการสะท้อนตนเอง

การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง ซึ่งได้รับความนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง เพราะใช้การประเมินให้ผูกติดอยู่กับการสอนและมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 68) กล่าวว่าแฟ้มผลงานของนักเรียนคือ การสะสมงานอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อแสดงถึงผลงานความก้าวหน้า และสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ในส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของการเรียนรู้ในวิชา การรวบรวมงานจะต้องครอบคลุมถึงการที่

นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา เกณฑ์การคัดเลือก และเกณฑ์การตัดสินใจให้ระดับคะแนน รวมทั้งเป็นหลักฐานที่สะท้อนถึงการประเมินตนเองของนักเรียนด้วย

การประเมินจากแฟ้มผลงาน ก็คือการประเมินความสำเร็จของนักเรียนจากผลงานที่เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุด หรืองานที่แสดงถึงความก้าวหน้าที่นักเรียนเก็บสะสมในแฟ้ม/ สมุด กลอง หรือ กระเป๋ แล้วแต่ลักษณะงาน ซึ่งอาจจะมีหนึ่งชิ้นหรือมากกว่า ที่เพียงพอที่จะแสดงถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเรื่องที่มอบหมาย จุดประสงค์หรือ เรื่องนั้น ๆ หรือวิชานั้น ๆ

ส.วาสนา ประวาลพฤษ (2540 : 21) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงานว่า หมายถึง การประเมินผลการเรียนที่มีลักษณะ 4 ประการ ที่ผสมกลมกลืนกัน คือ

1. การมีข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างเพียงพอ สำหรับครูในการตัดสินใจเกี่ยวกับความก้าวหน้า และผลสำเร็จในการเรียนของนักเรียน
 2. การเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์ในการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการเรียนของบุคคล 3 ฝ่าย คือ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง
 3. การสะท้อนตนเอง จากการประเมินตนเองของนักเรียน
 4. การดำเนินการเชื่อมโยง การเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนเข้าหากัน
- โดยเน้นสภาพชีวิตจริง

จิราภรณ์ ศิริทวี (2540 : 1) ให้ความหมายของการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน ว่า การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) เป็นการประเมินความสำเร็จของนักเรียนจากผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นและเก็บสะสมไว้ในแฟ้ม กลอง สมุด หรือกระเป๋ แล้วแต่ลักษณะของงาน กระบวนการสำคัญของการทำแฟ้มสะสมงานอยู่ที่ครูกับนักเรียนร่วมกัน กำหนดจุดประสงค์ เป้าหมายของงาน และเกณฑ์คุณภาพงาน แล้วนักเรียนดำเนินการสร้างงาน และคัดเลือกงานเพื่อเก็บสะสมไว้ โดยนักเรียนจะเป็นผู้ประเมินผลงานและแสดงความคิดเห็นต่องานที่ตนทำ (Self - evaluation and Self - reflection) เพื่อนักเรียน ครู ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้สนใจทั่วไปจะให้ข้อเสนอแนะ วิพากษ์วิจารณ์ผลงานของนักเรียน

บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์ (2538 : 12) กล่าวถึงแฟ้มสะสมงานว่า พอร์ตโฟลิโอของนักเรียนเป็นที่เก็บสะสมงานของนักเรียนไว้ในแฟ้มเก็บเอกสารโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้แสดงถึงความพยายาม ความก้าวหน้า หรือความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้แก่

นักเรียนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบ พอร์ตโฟลิโอของนักเรียนจะมุ่งเน้นที่การประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) จึงต้องประกอบไปด้วยผลงานที่หลากหลาย และมากเพียงพอเพื่อใช้ในการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น การเก็บรวบรวมผลงานบรรจุไว้ในพอร์ตโฟลิโอต้องครอบคลุมลักษณะต่อไปนี้ 1. นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกรายการต่าง ๆ ไว้ในพอร์ตโฟลิโอ 2. มีเกณฑ์สำหรับการคัดเลือก มีเกณฑ์สำหรับตัดสินผลงาน และหลักฐานแสดงผลการประเมินตนเอง

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2540 : 1) กล่าวถึงการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานว่า การประเมินผลโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น หมายถึง การประเมินตัวอย่างของผลงานของนักเรียนโดยใช้ผลงานนี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในการเก็บรวบรวมผลงานจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเนื้อหา กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผลงาน กำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน และการให้เด็กแสดงความรู้สึกต่อผลงานนั้น

การประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น มี 2 ความหมาย คือ

1. เป็นที่เก็บหลักฐานที่แสดงถึงทักษะของนักเรียน
2. เป็นที่แสดงพัฒนาการของนักเรียน

จากเอกสารที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน คือ

การประเมินความสำเร็จของนักเรียน จากผลงานที่เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุดที่แสดงถึงความก้าวหน้าที่นักเรียนเก็บสะสมในแฟ้ม, สมุด, กล้อง หรือ กระเป๋า แล้วแต่ลักษณะของงาน

เทคนิคซินนารีโอ (Scenario)

เบลล์ และเจมส์ (Belle and James. 1995 : 217 - 219) ให้ความหมายของซินนารีโอว่าคือ เทคนิคการศึกษาเหตุการณ์ที่จะแสดงให้เห็นว่าสภาพการณ์ที่เราต้องการศึกษาจะมีลักษณะเป็นอย่างไรในอนาคตในการประเมินความต้องการ (Needs Assessment) นั้น การที่เราสามารถทราบถึงสภาพอันเป็นเป้าหมายที่พึงปรารถนา และสามารถนำมาเปรียบเทียบกับ สภาพการณ์ปัจจุบันได้ เราก็จะสามารถทราบถึงความต้องการ (Need) หรือสภาพปัญหาต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ซินนารีโอ (Scenario) จะมีลักษณะเป็นภาพโดยรวมมากกว่าที่จะเป็นรายละเอียด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของสภาพการณ์ในอนาคต ในการที่จะสร้างซินนารีโอนั้น มีขั้นตอน

สำคัญ ๆ อยู่ 8 ขั้นตอน ซึ่งเชื่อต่อการได้มาซึ่งความคิดสร้างสรรค์มากมาย ในขณะที่กลุ่มได้ดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. ระบุขอบข่ายของเรื่องที่ต้องการจะสร้างขึ้นนารีโอ ซึ่งจะเป็นการกำหนดขอบเขต

ตัวอย่างเช่น

- ตรวจสอบแนวโน้มทางด้านสังคมและเทคโนโลยี ที่จะมีผลต่อการกระจาย

การศึกษา

- อธิบายถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่มีผลต่อครูและ

การสอน

- บอกผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเชื้อเพลิงธรรมชาติในประเทศที่พัฒนาแล้ว
- วางโครงการเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของประชากรที่เกี่ยวกับ อุปทาน อุปสงค์

และทรัพยากร

2. กำหนดขอบข่ายของเวลา ซึ่งจะเป็นวิธีที่จะช่วยให้ซินนารีโอชัดเจนขึ้น ซึ่งโดยปกติจะเป็นการยากที่เราจะมองภาพในอนาคตในระยะเวลาที่ไกลออกไปมาก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการศึกษาและสังคม ซึ่งมีแรงกดดันในช่วงเวลาที่ไม่นานเกินไป และยังมิมีข้อมูลทางด้านการวิจัยหรือพัฒนาน้อยมาก

3. ระบุผลกระทบจากองค์ประกอบภายนอกที่มีผลต่อเรื่องที่สนใจ เช่น มีผลต่อการวางแผน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้อาจหาได้จากการวิเคราะห์แนวโน้ม การสำรวจของผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าข้อมูลเหล่านี้จะถูกทำให้เล็กลง เพื่อให้เห็นว่าอะไรจะเป็นสาเหตุภายนอกหลัก ๆ ที่จะมีผลต่อเรื่องนั้น ๆ หากมีการใช้ผลของการวิเคราะห์แนวโน้ม นักประเมินควรจะถามด้วยว่าแนวโน้มนี้ยังจะยังคงดำเนินอยู่ในช่วงเวลาในอนาคต หรือจะเปลี่ยนไป ถ้าเปลี่ยนไป จะเป็นในทางบวกหรือลบ

4. ตรวจสอบสภาพปัจจุบันของเรื่องที่สนใจ โดยการตั้งคำถาม เช่น เรามีกระบวนการหรือการปฏิบัติอย่างไรในขณะนี้เรากำลังจะปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใด สิ่งใดบ้างที่จะเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จนั้น ๆ คำตอบที่จะได้มาก็จะเป็นข้อมูลที่เป็นเหมือนผลของการมองภาพโดยรวมจากภายใน

5. เมื่อได้ลักษณะของสภาพปัจจุบันแล้ว ก็นำผลดังกล่าวมาประเมินว่าสิ่งที่จะอำนวยความสะดวก หรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญ ๆ สิ่งใดบ้างที่มีโอกาสเป็นไปได้

6. ผู้ประเมินหรือผู้นำกลุ่ม จะต้องทบทวนและตรวจสอบผลที่ได้จากขั้นตอนข้างต้น เพื่อที่จะสร้างและเขียนขึ้นนารีโอ ซึ่งอาจจะมีหลาย ๆ ภาพก็ได้ ขึ้นนารีโอที่เขียนขึ้นอาจจะมีทั้งภาพที่ดีที่สุด ภาพที่แย่ที่สุด ภาพที่เป็นไปได้มากที่สุด หรืออาจจะเป็นภาพที่มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่ได้มาและสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นจากการวิเคราะห์แนวโน้มและความเป็นไปได้ในอนาคต โดยที่สมมุติฐานของแต่ละขึ้นนารีโอจะต้องได้รับการอธิบาย และรวมอยู่ในแต่ละขึ้นนารีโอแล้ว

7. นำขึ้นนารีโอที่ได้ไปตรวจสอบจากภายนอก โดยตั้งเกณฑ์จากคำถามที่ใช้ เช่น ขึ้นนารีโอนี้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับข้อมูลในด้านใด สมมุติฐานมีความเป็นจริงหรือน่าเชื่อถือหรือไม่ แนวโน้มจะเป็นไปด้วยดีหรือไม่ ในช่วงที่ได้ระบุไว้ในขึ้นนารีโอ

8. นำผลการวิเคราะห์จากภายนอกมาเขียนรวมไว้ในขึ้นนารีโอ เมื่อต้องการที่จะเสนอขึ้นนารีโอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจวางแผน นโยบายหรือทิศทางในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุมาลี จันทร์ชลอ (2521) ได้ศึกษาการติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ของครูโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 217 คน โดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์รายบุคคล ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ครูโดยส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย
2. ครูโรงเรียนรัฐบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนสูงกว่าโรงเรียนราษฎร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูได้ปฏิบัติตามการประเมินผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรใหม่ในระดับปานกลาง
4. ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนราษฎร์ได้ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนได้ถูกต้อง ไม่แตกต่างกัน
5. ครูมีปัญหาสำคัญในการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ในเรื่อง

5.1 คู่มือการประเมินผลการเรียนไม่พอเพียง

5.2 ขาดความรู้เรื่องระเบียบการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด

5.3 ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะนำ

5.4 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเขียนข้อสอบให้ดีและเหมาะสม

5.5 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.6 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล

5.7 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลก่อนการเรียน

6. ครูโรงเรียนราษฎร์มีปัญหาในเรื่องขาดความรู้เรื่องระเบียบการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด ขาดความรู้เรื่องการประเมินผลแบบใช้กลุ่มใช้เกณฑ์ ขาดความรู้เรื่องการตัดเกรด ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะนำมากกว่าโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ความรู้ในหลักการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน และปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประทีน พงศ์อิศวรานันท์ (2529) ได้ศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 512 คน โดยใช้แบบทดสอบและแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ครูโดยส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาประมาณครึ่งหนึ่ง

2. ครูโดยส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดเตรียมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลตามระเบียบการประเมินผลยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือ เอกสาร วารสารและสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผล แบบทดสอบที่วิเคราะห์แล้ว แบบทดสอบที่จัดทำร่วมกันโดยกลุ่มโรงเรียนและสถิติหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมโดยฝ่ายวัดผลของโรงเรียน

3. ครูโดยส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดเตรียมด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวัดและประเมินผล การจัดประชุมให้ครูได้เตรียมการวางแผนและปรึกษาปัญหาในเรื่องการวัดและประเมินผล การเผยแพร่ความรู้ต่อครูผู้สอนให้เข้าใจหลักการและวิธีการประเมินผล การเผยแพร่ความรู้ต่อครูผู้สอนให้เข้าใจหลักการและวิธีการประเมินผลการเรียนตามระเบียบการประเมิน การประสานงานกันระหว่างแผนกทะเบียนวัดผลกับครูผู้สอน การนิเทศและติดตามผลจากฝ่ายวิชาการ การนิเทศและติดตามผลจากฝ่ายบริหารของโรงเรียน การนิเทศและติดตามผลจากกรมวิชาการ มีการจัดทำในลักษณะนาน ๆ ครั้ง

4. ครูโดยส่วนรวมปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลการเรียนได้ถูกต้องในระดับปานกลาง

5. โดยเฉลี่ยครูมีปัญหาระดับปานกลางในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน ในเรื่อง

- 5.1 การประเมินพัฒนาการด้านเจตคติ จริยธรรม และบุคลิกภาพ
- 5.2 การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 5.3 การประเมินผลก่อนเรียน
- 5.4 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 5.5 การประเมินผลแบบรวมสรุป
- 5.6 การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์
- 5.7 การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 5.8 การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพฤติกรรม
- 5.9 การสร้างข้อสอบ
- 5.10 การสอนซ่อมเสริม
- 5.11 การจัดสอบแก้ตัว
- 5.12 การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ

6. ครูโดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการและการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนในเรื่องการประเมินด้านเจตคติ จริยธรรม และบุคลิกภาพ การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดสอบแก้ตัว การกำหนดให้เรียนรายวิชาที่ 3 ไม่ได้ ถ้าตกในรายวิชาที่ต่อเนื่อง 2 รายวิชาแรก แต่ไม่เห็นด้วยกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนแก้ 0 ได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ ในแง่หลักการ ครูยังไม่เห็นด้วยกับการประเมินผลเป็นรายจุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนซ่อมเสริม และการแก้ ร.

7. ความคิดเห็นของครูต่อหลักการ กับความคิดเห็นของครูต่อการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลและแนวปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสิทธิ์ สวัสดิ์ประดิษฐ์ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการและปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ทำการสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ปีการศึกษา 2526 จำนวน 120 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการและ

ปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูเตรียมตารางวิเคราะห์หลักสูตรในการสร้างแบบทดสอบเป็นบางครั้ง ครูสร้างแบบทดสอบโดยอาศัยแผนการสอนและคัดเลือกข้อสอบเก่าและสร้างขึ้นใหม่เพิ่มเติม โดยใช้สำนักงานกลุ่มเป็นที่ยึดสร้างแบบทดสอบ ครูตรวจข้อสอบด้วยตนเองแล้วนำผลการสอบแต่ละครั้งมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

2. ครูที่ทำการสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประสบปัญหาด้านการวางแผนในการสร้างแบบทดสอบ และด้านการบริหารการสอบมากกว่าครูวิชาการกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่ทำการสอนในกลุ่มโรงเรียนขนาดต่างกันประสบปัญหาในกระบวนการสร้างแบบทดสอบทุกด้านไม่แตกต่างกัน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

มนตรี อนันตรักษ์ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีในโรงเรียนขนาดกลางในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วมเป็นเวลา 8 เดือน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการประเมินผลการเรียน 3 ลักษณะ คือการประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลปลายภาคเรียน และการประเมินผลเพื่อตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนวิธีที่ครูนิยมใช้ในการประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน การทดสอบด้วยแบบทดสอบ และจากผลการปฏิบัติงาน ส่วนการประเมินผลอีก 2 แบบ เป็นการประเมินด้วย แบบทดสอบ สภาพการประเมินผล ไม่สอดคล้องกับหลักการของการประเมินผลการเรียน เพราะไม่ได้มุ่งประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน แต่เป็นการประเมินเพื่อเตรียมให้ผู้บริหาร ตรวจสอบในด้านการใช้แบบทดสอบ ยังขาดระบบและวิธีการในการดำเนินการสอบที่ดี

สุทธิพรรณ ไชยวงศ์ (2534) ได้ศึกษาความเข้าใจและวิธีการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 218 คน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีประสบการณ์กับไม่มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผลมีความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

2. ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผลต่างกันมีความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์กับไม่มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผลมีวิธีการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผลต่างกันมีวิธีปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

5. ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีวิธีการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

6. ครูที่มีประสบการณ์กับไม่มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผลมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

7. ครูที่มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องของการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการผ่านจุดประสงค์กับการให้ระดับผลการเรียน และในเรื่องขาดความรู้และทักษะในการวางแผนประเมินผลปลายภาคเรียน

8. ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลแตกต่างกันในเรื่องปริมาณเอกสาร และตำราเพื่อใช้ศึกษาด้านการประเมินผลกับปริมาณของวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างเครื่องมือประเมินผล การเลือกวิธีประเมินให้เหมาะสมกับสิ่งที่ประเมิน วิธีการในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน วิธีการประเมินผลปลายภาคเรียนและเวลาสำหรับสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

สวัสดีชัย ศรีพนมธนากร (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาใต้เด่น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่สำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนและที่ปฏิบัติได้จริง ในกระบวนการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาใต้เด่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาดีเด่น อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบสำคัญ 9 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้ (1) สถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (2) การติดตามและซ่อมเสริม (3) การแจ้งจุดประสงค์ กิจกรรมและวิธีการวัดผล (4) เกณฑ์และการสรุปผลการเรียน (5) การบูรณาการวิธีการวัดผล (6) ตารางวิเคราะห์หลักสูตร (7) การเปรียบเทียบผลการเรียน (8) การปรับปรุงข้อสอบ (9) วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยองค์ประกอบเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมทั้งหมดได้ร้อยละ 52.00

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครูนิยมใช้แบบทดสอบที่เป็นการประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลปลายภาคเรียน และการประเมินผลปลายปี แต่การใช้ยังขาดระบบและวิธีการในการดำเนินการสอบที่ดี ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย และมีปัญหาด้านการวางแผนในการสร้างแบบทดสอบและด้านการบริหารการสอบ รวมทั้งการสร้างแบบทดสอบของครู ยังไม่เป็นไปตามหลักของการสร้างแบบทดสอบที่ดี

ละออ ด้านพิษณุพันธ์ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 272 คน เป็นครูโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรจำนวน 58 คน เป็นครูโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ครูโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร และโรงเรียนครูประถมศึกษาอื่น ๆ มีผลการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร และครูโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

4. ครูโรงเรียนร่วมพัฒนานหลักสูตร มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียนน้อยกว่าครูโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหา เรื่องปริมาณของวัสดุสำหรับสร้างเครื่องมือประเมินผล ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

5. ความรู้ความเข้าใจ ปัญหาและผลการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียน ของครูโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร มีความสัมพันธ์ดังนี้

5.1 ความรู้ความเข้าใจกับผลการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r_{xy} = 0.22$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ความรู้ความเข้าใจกับปัญหาในการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในทางลบ ($r_{xy} = -0.23$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ผลการปฏิบัติกับปัญหาในการปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r_{xy} = -0.17$)

6. ความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจ ปัญหาและผลการปฏิบัติตามระเบียบการ ประเมินผล การเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กันดังนี้

6.1 ความรู้ความเข้าใจกับผลการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r_{xy} = 0.12$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ความรู้ความเข้าใจกับปัญหาในการปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r_{xy} = -0.03$)

6.3 ผลการปฏิบัติกับปัญหาในการปฏิบัติ มีปัญหาในทางลบ ($r_{xy} = -0.26$) ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ ประเมินผล การเรียน พอสรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียน ค่อนข้างน้อย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และมี ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบในเรื่องการประเมินผล การเรียน การสร้างเครื่องมือ การสอน ซ้อมเสริม ขาดเอกสารคู่มือ และขาดบุคลากรที่จะให้คำปรึกษาแนะนำ

สมมุติฐานของการศึกษา

1. ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป. กทม.) ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนต่างกัน

2. ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป. กทม.) ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติ ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 และความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในด้านการประเมินผลการเรียน ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2540 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) จำนวน 1,834 คน จาก 38 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2540 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) โดยแบ่งออกเป็น

2.1 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยสุ่มโรงเรียนมา 2 กลุ่ม จาก 5 กลุ่มโรงเรียน ได้กลุ่มสุโขทัย และกลุ่มกรุงธน จำนวน 571 คน ตามตาราง

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มขั้นที่ 1

กลุ่มโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวน (คน)
กลุ่มสุโขทัย	วัดพลับพลาชัย	57
	ประถมทวิธาภิเศก	43
	มหาวิทยาลัยวัด	14
	วัดชนะสงคราม	27
	วัดชัยชนะสงคราม	11
	วัดประยูรวงศาวาส	46
	วัดเวตวันธรรมาวาส	75
	พระตำหนักสวนกุหลาบ	28
กลุ่มกรุงธน	ราชวินิตบางแค	57
	วัดเจ้ามูล	20
	วัดช่างเหล็ก	14
	วัดหนัง	69
	วัดนาคปรก	15
	วัดหงส์รัตนาราม	30
	วัดนางนอง	53
	วัดสังข์กระจาย	12
รวม		571

ขั้นที่ 2 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามประสบการณ์ในการสอน ประมาณร้อยละ 80 ของแต่ละระดับชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 457 คน ตามตาราง

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มขั้นที่ 2

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1 - 10 ปี	114	91
11 - 20 ปี	177	142
มากกว่า 20 ปี	280	224
รวม	571	457

2.2 หัวหน้างานวัดและประเมินผล โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 38 คน จาก 38 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอน และชั้นที่ทำการสอน จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย สอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย สอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) สอบถามเกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียน จำนวน 4 ข้อ

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่เป็นจริง ตามสถานภาพของท่านในปัจจุบัน

1. ประสบการณ์ในการสอน

- ☐ 1 - 10 ปี
- ☐ 11 - 20 ปี
- ☐ มากกว่า 20 ปี

2. ในปีการศึกษา 2540 ท่านทำการสอนในชั้น

- ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2
- ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4
- ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล
การเรียนรู้ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่า ท่านมีการปฏิบัติตามรายการต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด โดย
กาเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ระดับการปฏิบัติ" ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริง

แบบสอบถาม

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย
1. ท่านได้ประเมินผลก่อนการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความรู้ พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน			
2. ท่านได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์และ เกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ ก่อนทำการสอน			

ตอนที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมิน
ผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่า ท่านมีระดับปัญหาในการปฏิบัติตามรายการต่าง ๆ มากน้อย
เพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ระดับปัญหา" ตรงตามที่ท่านมีปัญหาดัง

แบบสอบถาม

รายการปัญหาในการปฏิบัติ	ระดับของปัญหา		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. การประเมินผลก่อนการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน			
2. การแจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์และเกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ ก่อนทำการสอน			

ตอนที่ 4

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียนรู้

คำชี้แจง ขอให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การพัฒนาบุคลากรในด้านการประเมินผลการเรียนรู้.....

.....

2. การพัฒนาสื่อ / เครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้.

.....

3. การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้.....

.....

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ

1.1 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.2 คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.3 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตร

ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

1.4 คู่มือครู การประเมินผลการเรียน ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

1.5 เอกสาร ตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียน

1.6 กระบวนการประเมินผลการเรียนตามระเบียบการประเมินผลระดับประถมศึกษา จากเอกสารการอบรมบุคลากรด้านการประเมินผล ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. การทำ Pilot Study เพื่อนำข้อความที่ได้จากการสำรวจจริงมาเขียนข้อความของแบบสอบถาม ตามที่กำหนดไว้

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วทั้งฉบับ ปรีกษาคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานพนธ์ เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามไปให้คณะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ซึ่งประกอบด้วย

อาจารย์นิรมล ศักดิ์ศรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดพลับพลายชัย

อาจารย์ปรีชา อรุณสวัสดิ์ ศึกษาานิเทศก์ระดับ 8 สำนักงานการประถมศึกษา

กรุงเทพมหานคร

อาจารย์ลัดดา พรหมเมศรี ศึกษาานิเทศก์ระดับ 6 สำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดปทุมธานี

อาจารย์วราภรณ์ เจียรสถาวงค์ หัวหน้างานวัดและประเมินผล

อาจารย์ปราณี อิมศักดิ์วาสนา ครูผู้สอน

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูประถมศึกษาที่ทำ การสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าความ เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบัค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามเป็น .92

การจัดประชุมสัมมนาโดยใช้เทคนิคซินนา리오 (Scenario)

ดำเนินการดังนี้ คือ

1. เขียนโครงการประชุมสัมมนาหัวหน้างานวัดและประเมินผล โรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการประชุมสัมมนา
3. ดำเนินการประชุมสัมมนาตามวันเวลาที่กำหนดไว้
4. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประชุมสัมมนานำมาอภิปรายผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามดังนี้
 - 1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ทำหนังสือ แจ้งโรงเรียนในสังกัดขอความร่วมมือในการวิจัย
 - 1.2 นำหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ไปส่งโรงเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุมัติและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย พร้อมทั้ง กำหนดวันเวลาไปรับแบบสอบถามคืน
 - 1.3 ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนตามกำหนดเวลาที่นัดหมาย
 - 1.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดประชุมสัมมนา
2. จัดประชุมสัมมนาหัวหน้างานวัดและประเมินผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) โดยประยุกต์เทคนิคการศึกษาเหตุการณ์ขึ้นนารีโอ (Scenario) เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2541 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดพลับพลาชัย มีหัวหน้างานวัด และประเมินผล 38 คน จาก 38 โรงเรียน และมีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการร่วมสังเกตการณ์ จำนวน 15 คน

2.1 ผู้นำการประชุมสัมมนาแจ้งจุดมุ่งหมาย และวิธีการประชุมสัมมนาให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาทราบ

2.2 แบ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 7 - 8 คน

2.3 อภิปรายกลุ่มย่อย โดยให้แต่ละกลุ่มดำเนินการตามกระบวนการกลุ่ม โดยมีวิทยากรพี่เลี้ยงประจำกลุ่มคอยช่วยเหลือกลุ่มละ 1 คน แต่ละกลุ่มดำเนินการดังนี้

2.3.1 สมาชิกในกลุ่มแนะนำตนเอง

2.3.2 สมาชิกในกลุ่มเลือกประธานและเลขาประจำกลุ่ม

2.3.3 สมาชิกในกลุ่มอภิปรายและสรุปประเด็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามหัวข้อต่อไปนี้

- สภาพการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียน
- สภาพปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียน
- แนวทางแก้ไขและปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
- การวัดและประเมินผลการเรียนที่พึงปรารถนาในอนาคต

2.4 ให้เลขานุการประจำกลุ่มแต่ละกลุ่ม สรุปผลการอภิปราย จัดทำเป็นรายงานผลการอภิปรายกลุ่ม รายงานต่อที่ประชุมใหญ่

2.5 เลขานุการที่ประชุมใหญ่สรุปรายงานของแต่ละกลุ่มรวบรวมเป็นข้อมูลที่ได้จากการประชุมสัมมนา

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำกับข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับมา

2. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบสอบถามที่กำหนดไว้
3. ลงรหัสข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
4. สรุปประเด็นที่ได้จากการประชุมสัมมนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1
2. หาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 - 3
3. ทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t - test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การปฏิบัติงานและแบบสอบถามปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของคว. เมเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือนี้ทั้งฉบับ

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการปฏิบัติงานและคะแนนปัญหาการปฏิบัติ
ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 - 2 โดยใช้ t - test (ล้วน สายยศ และ อังคณา
สายยศ. 2536 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงของ t - distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s^2_1	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s^2_2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงของ t - distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ การเก็บข้อมูลประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การเก็บข้อมูลจากครูผู้ปฏิบัติการสอนโดยใช้แบบสอบถาม และการเก็บข้อมูลจากหัวหน้างานวัดและประเมินผลโดยใช้เทคนิคการประชุมแบบซินารีโอในการจัดประชุมสัมมนา การวิเคราะห์ข้อมูลจึงขอนำเสนอ เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยจะนำเสนอลักษณะของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติพื้นฐานแสดงสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพและปัญหาในการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

จากการรวบรวมแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด 457 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา 396 ฉบับ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ทุกฉบับ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ผู้ตอบแบบสอบถาม (ประสบการณ์ในการสอน)	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์	คิดเป็นร้อยละ
1 - 10 ปี	91	62	68.13
11 - 20 ปี	142	124	87.32
มากกว่า 20 ปี	224	210	93.75
รวม	457	396	86.65

จากข้อมูลในตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 457 ฉบับ ได้รับตอบกลับคืนมาอย่างสมบูรณ์จำนวน 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.65 โดยกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 10 ปี ตอบเพียงร้อยละ 68.13 และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี ตอบมากที่สุด ร้อยละ 93.75 รองลงมาคือกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.32

2. สภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

2.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การแปลผลใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.00	มีการปฏิบัติในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ (N = 396)

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	ท่านได้ประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน	2.35	0.64	ปานกลาง
2	ท่านได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ และเกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ ก่อนทำการสอน	2.34	0.72	ปานกลาง
3	ท่านได้แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน	2.25	0.71	ปานกลาง
4	ท่านได้วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ในรายวิชาที่สอน	2.35	0.70	ปานกลาง
5	ท่านวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ	2.42	0.60	ปานกลาง
6	ท่านได้ประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุด ป.02	2.56	0.61	มาก
7	ท่านทำการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	2.34	0.67	ปานกลาง
8	ท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง	2.17	0.61	ปานกลาง
9	ท่านได้สอนซ่อมเสริมให้นักเรียน เมื่อพบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์	2.17	0.61	ปานกลาง
10	ท่านได้วินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนทำการสอนซ่อมเสริม	2.11	0.67	ปานกลาง
11	ท่านได้ประเมินผลใหม่อีกครั้งหลังทำการสอนซ่อมเสริม	2.15	0.72	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
12	ท่านใช้เทคนิคและวิธีการหลากหลายในการวัดและประเมินผล	2.47	0.56	ปานกลาง
13	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการเรียนของนักเรียน	2.59	0.56	มาก
14	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการสอนของท่าน	2.58	0.56	มาก
15	ท่านได้จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	2.55	0.54	มาก
16	ท่านจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผลเป็นปัจจุบัน	2.63	0.53	มาก
17	เมื่อท่านประเมินผลของผู้เรียนแล้ว ได้แจ้งผลให้แก่ผู้ปกครองทราบโดยเร็ว	2.35	0.61	ปานกลาง
18	ท่านได้ใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่องยาวนาน เพื่อประเมินจุดประสงค์ด้านค่านิยม / คุณธรรม / จริยธรรม	2.31	0.58	ปานกลาง
19	ท่านได้นำผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ มาสรุปรวมเพื่อใช้พิจารณาการผ่านจุดประสงค์ในปี.02	2.55	0.56	มาก
20	ท่านประเมินผลปลายภาคเรียนโดยเลือกประเมิน เฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียน	2.48	0.59	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่าครูมีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ โดยมีการปฏิบัติในข้อการจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผลเป็นปัจจุบันมากที่สุด และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 14 ข้อ โดยมีการวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนทำการสอนซ่อมเสริมน้อยที่สุด

2.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การแปลผลใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.00 มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ (N=396)

ข้อที่	สภาพปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
1	การประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน	1.84	0.67	ปานกลาง
2	การแจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ และเกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ ก่อนทำการสอน	1.74	0.65	ปานกลาง
3	การแจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน	1.72	0.70	ปานกลาง
4	การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ในรายวิชาที่สอน	1.91	0.74	ปานกลาง
5	การวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ	1.86	0.67	ปานกลาง
6	การประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุด ป.02	1.75	0.73	ปานกลาง
7	การทำการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	1.77	0.72	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
8	การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง	1.81	0.70	ปานกลาง
9	การสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน เมื่อพบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์	1.92	0.68	ปานกลาง
10	การวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนทำการสอนซ่อมเสริม	1.98	0.74	ปานกลาง
11	การประเมินผลใหม่อีกครั้งหลังทำการสอนซ่อมเสริม	1.90	0.77	ปานกลาง
12	การใช้เทคนิคและวิธีการหลากหลายในการวัดและประเมินผล	1.70	0.69	ปานกลาง
13	การนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน	1.69	0.70	ปานกลาง
14	การนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการสอนของท่าน	1.71	0.71	ปานกลาง
15	การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	1.57	0.68	ปานกลาง
16	การจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผลเป็นปัจจุบัน	1.60	0.67	ปานกลาง
17	การแจ้งผลการประเมินของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบโดยเร็ว	1.67	0.62	ปานกลาง
18	การใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่องยาวนานเพื่อประเมินจุดประสงค์ ด้านค่านิยม / คุณธรรม / จริยธรรม	1.77	0.70	ปานกลาง
19	การนำผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้มาสรุปรวมเพื่อใช้พิจารณาการผ่านจุดประสงค์ในปี.02	1.65	0.67	ปานกลาง
20	การประเมินผลปลายภาคเรียนโดยเลือกประเมิน เฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียน	1.65	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าครูมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาในการวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนทำการสอนซ่อมเสริม มากที่สุด และมีปัญหาในการจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผลเป็นปัจจุบัน น้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความแตกต่าง ของสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน

3.1.การเปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางที่ 3 กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-10 ปี มีจำนวนแตกต่างจากกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี มาก เพื่อให้การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ไม่เกิดความลำเอียง (Bias) ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงปรับกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 186 คน และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี จำนวน 210 คน

ตาราง 6 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล

การเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	ประสบการณ์ในการสอน				t
		น้อยกว่า20ปี		มากกว่า20ปี		
		(N=186)		(N=210)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ท่านได้ประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน	2.26	0.69	2.43	0.58	2.68*

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	ประสบการณ์ในการสอน				t
		น้อยกว่า20ปี (N=186)		มากกว่า20ปี (N=210)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2	ท่านได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ และเกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ ก่อนทำการสอน	2.29	0.76	2.38	0.68	1.19
3	ท่านได้แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอน	2.23	0.75	2.28	0.68	0.70
4	ท่านได้วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ในรายวิชาที่สอน	2.30	0.72	2.39	0.67	1.35
5	ท่านวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ	2.42	0.59	2.40	0.61	-0.41
6	ท่านได้ประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุด ป.02	2.50	0.55	2.49	0.63	-0.16
7	ท่านทำการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	2.56	0.61	2.56	0.61	0.00
8	ท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง	2.32	0.66	2.36	0.67	0.67
9	ท่านได้สอนซ่อมเสริมให้นักเรียน เมื่อพบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์	2.09	0.64	2.24	0.57	2.57*

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	ประสบการณ์ในการสอน				t
		น้อยกว่า20ปี (N=186)		มากกว่า20ปี (N=210)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10	ท่านได้วินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนทำการสอนซ่อมเสริม	2.03	0.65	2.18	0.67	2.44*
11	ท่านได้ประเมินผลใหม่อีกครั้งหลังทำการสอนซ่อมเสริม	2.06	0.72	2.22	0.71	2.28*
12	ท่านใช้เทคนิคและวิธีการหลากหลายในการวัดและประเมินผล	2.49	0.53	2.46	0.59	-0.57
13	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน	2.55	0.56	2.63	0.57	1.50
14	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการสอนของท่าน	2.52	0.56	2.63	0.55	1.92
15	ท่านได้จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	2.55	0.56	2.54	0.53	-0.11
16	ท่านจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผลเป็นปัจจุบัน	2.61	0.55	2.65	0.51	0.65
17	เมื่อท่านประเมินผลของผู้เรียนแล้ว ได้แจ้งผลให้แก่ผู้ปกครองทราบโดยเร็ว	2.36	0.62	2.34	0.61	-0.28
18	ท่านได้ใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่องยาวนานเพื่อประเมินจุดประสงค์ด้านค่านิยม / คุณธรรม / จริยธรรม	2.34	0.61	2.28	0.56	-0.98
19	ท่านได้นำผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ มาสรุปรวมเพื่อใช้พิจารณาการผ่านจุดประสงค์ในปี.02	2.52	0.58	2.57	0.54	0.88

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	ประสบการณ์ในการสอน				t
		น้อยกว่า20ปี (N=186)		มากกว่า20ปี (N=210)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
20	ท่านประเมินผลปลายภาคเรียนโดยเลือกประเมิน เฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียน	2.48	0.56	2.48	0.61	0.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ในเรื่อง การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน การซ่อมเสริมนักเรียนเมื่อพบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ การวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนสอนซ่อมเสริม และการประเมินผลใหม่อีกครั้งหลังการสอนซ่อมเสริม โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี มีระดับการปฏิบัติตามมากกว่ากลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี

3.2 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 7 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ข้อที่	สภาพปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ	ประสบการณ์ในการสอน				t
		น้อยกว่า20ปี (N=186)		มากกว่า20ปี (N=210)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	การประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน	1.91	0.68	1.77	0.67	-2.11*
2	การแจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ และเกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ ก่อนทำการสอน	1.81	0.63	1.68	0.67	-2.00*
3	การแจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ ก่อนทำการสอน	1.78	0.69	1.67	0.71	-1.60
4	การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ในรายวิชาที่สอน	1.99	0.75	1.84	0.72	-2.04*
5	การวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ	1.89	0.71	1.84	0.64	-0.72
6	การประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุด ป.02	1.81	0.74	1.70	0.72	-1.45
7	การทำการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	1.82	0.71	1.72	0.73	-1.37
8	การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง	1.91	0.73	1.74	0.66	-2.45*

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพปัญหาในปฏิบัติตามระเบียบ	ประสบการณ์ในการสอน				t
		น้อยกว่า20ปี (N=186)		มากกว่า20ปี (N=210)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	การสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน เมื่อพบว่า นักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์	1.97	0.70	1.87	0.66	-1.56
10	การวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนทำการ สอนซ่อมเสริม	2.15	0.73	1.82	0.72	-4.57*
11	การประเมินผลใหม่อีกครั้งหลังทำการสอนซ่อม เสริม	2.05	0.78	1.76	0.74	-3.81*
12	การใช้เทคนิคและวิธีการหลากหลายในการวัด และประเมินผล	1.75	0.70	1.65	0.67	-1.52
13	การนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไข ปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน	1.70	0.69	1.67	0.71	-0.46
14	การนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไข ปรับปรุงการสอนของท่าน	1.77	0.69	1.65	0.73	-1.69
15	การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผล	1.72	0.73	1.52	0.63	-1.31
16	การจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมิน ผลเป็นปัจจุบัน	1.65	0.73	1.56	0.61	-1.39
17	การแจ้งผลการประเมินของผู้เรียนให้แก่ผู้ปก ครองทราบโดยเร็ว	1.72	0.61	1.62	0.62	-1.56
18	การใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่อง ยาวนานเพื่อประเมินจุดประสงค์ด้านค่านิยม / คุณธรรม / จริยธรรม	1.89	0.72	1.67	0.67	-3.08*

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ	ประสบการณ์ในการสอน				t
		น้อยกว่า10ปี		มากกว่า10ปี		
		(N=186)		(N=210)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
19	การนำผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ มาสรุปรวมเพื่อใช้พิจารณาการผ่านจุดประสงค์ในปี.02	1.73	0.69	1.59	0.64	-2.02*
20	การประเมินผลปลายภาคเรียนโดยเลือกประเมิน เฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียน	1.74	0.67	1.56	0.66	-2.68*

จากตาราง 7 พบว่าครูมีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีระดับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ข้อ ในเรื่อง การประเมินผลก่อนการเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้นของนักเรียน การแจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์และเกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ก่อนทำการสอน การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง การวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนการซ่อมเสริม การประเมินผลใหม่อีกครั้งหลังการสอนซ่อมเสริม การใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่องยาวนานเพื่อประเมินจุดประสงค์ด้านค่านิยม/คุณธรรม/จริยธรรม การนำผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้มาสรุปรวมเพื่อใช้พิจารณาการผ่านจุดประสงค์ใน ป.02 และการประเมินปลายภาคเรียนโดยเลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียน โดยกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี มีปัญหาในการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี

1.4 สรุปความคิดเห็น เรื่องความต้องการในการพัฒนาตนเองในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) พ.ศ.2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

4.1 การพัฒนาบุคลากรในการวัดและประเมินผลการเรียน

ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มองเห็นว่า บุคลากรทุกคน ทั้งครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ และผู้บริหาร ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญในเรื่องของหลักสูตรและระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน โดยการจัดประชุมปฏิบัติการ การอบรมสัมมนา การอภิปรายปัญหา ศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีการพัฒนาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียน อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการวางแผนงานโครงการ มีแนวปฏิบัติ มีคณะทำงานการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง บุคลากรได้รับขวัญและกำลังใจจากการนิเทศของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อนำผลจากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4.2 การพัฒนาสื่อและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียน

ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มองเห็นว่า ควรจัดทำต้นแบบเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานและหลากหลายในการวัดและประเมินผลให้ครบทุกจุดประสงค์และทุกกลุ่มประสบการณ์ พร้อมทั้งคู่มือและเอกสารการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางให้ครูนำไปพัฒนาการสร้างเครื่องมือของตนเอง นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการวัดและประเมินผล มีโปรแกรมการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์การจัดทำผลการสอบ เพื่อลดภาระในการทำงานของครู

4.3 การพัฒนารูปแบบของการประเมินผลการเรียน

ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มองเห็นว่า การวัดและประเมินผลการเรียนควรมีรูปแบบที่หลากหลาย แต่ต้องให้ชัดเจนและถูกต้อง นำเทคนิคและวิธีประเมินผลแบบใหม่มาใช้ เช่น การประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน การวัดผลโดยการปฏิบัติจริง การใช้ข้อสอบอัตนัยแทนการวัดโดยใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ

4.4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มองเห็นว่า สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ต้องเป็นแกนนำหลักในการพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผล กำหนดนโยบายที่ชัดเจนให้กับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติจะได้เป็น

ไปในแนวทางเดียวกัน เช่น เรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน การจัดประชุมสัมมนา การจัดอบรมครูผู้สอน การเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การเสนอรูปแบบของการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย การนำผลจากการประเมินผล การเรียนของโรงเรียนในสังกัดมาทำการวิเคราะห์และวิจัยอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการจัดประชุมสัมมนาหัวหน้างานวัดและประเมินผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) โดยใช้เทคนิคซินนา리오 (Scenario)

จากการจัดประชุมสัมมนาหัวหน้างานวัดและประเมินผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) ซึ่งมีหัวหน้างานวัดและประเมินผลจำนวน 38 คน จาก 38 โรงเรียน เข้าร่วมประชุมสัมมนา ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้คือ

1. สภาพการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

1.1 การวัดและประเมินผลในโรงเรียน ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ คือ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกประเภท ทั้งการประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผลการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนปลายภาคหรือปลายปี ทุกกลุ่มประสบการณ์

1.2 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบว่านักเรียนมีข้อบกพร่อง หรือมีจุดอ่อน มีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้สอนเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและประเมินผลใหม่อีกครั้งหนึ่งพร้อมทั้งนำผลการประเมินมาตัดสินผลการเรียนรู้

1.3 ในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูผู้สอนได้แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และเกณฑ์การผ่านกลุ่มประสบการณ์ก่อนการทำการสอน มีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้น โดยใช้วิธีหลากหลาย มีการประเมินระหว่างภาคเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ สำหรับการประเมินปลายภาคหรือปลายปี ประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ ๆ เพื่อจะดูว่า

ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรมที่สำคัญตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อเป็นพื้นฐาน สำหรับการศึกษาในชั้นสูงหรือเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

1.4 จัดให้มีการทำเอกสารการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องเป็น

ปัจจุบัน มีหลักฐานเอกสารประกอบการวัดและประเมินผลสามารถตรวจสอบได้ จัดให้มีการแจ้งผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ และแจ้งผลการประเมินผลการเรียนปลายภาคและปลายปีให้ผู้ปกครองทราบโดยเร็วทุกครั้งที่มีการประเมินผล

1.5 ในการตัดสินผลการเรียน อนุมัติการเลื่อนชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 พิจารณาจากผลการเรียนกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยมีเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4, 6 เพิ่มเกณฑ์การประเมินผลการเรียนปลายปี จะต้องได้ระดับผลการเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ตั้งแต่ 1 ขึ้นไป กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ไม่นำมาพิจารณาตัดสินผลการเรียน ให้ประเมินเพื่อศึกษาความก้าวหน้าจากการเข้าร่วมกิจกรรม

1.6 ในการประเมินผลการเรียนปลายภาคหรือปลายปี หลายโรงเรียนได้ปรับการประเมินผลการเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ภาคปฏิบัติ ภาคความรู้ และแฟ้มสะสมงาน โดยแต่ละโรงเรียนเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนระหว่างคะแนนภาคปฏิบัติ คะแนนความรู้ และคะแนนจากแฟ้มสะสมงาน

1.7 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ตาม สมุด ป.02 โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้สร้างขึ้นเอง โดยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ และครูผู้สอน สำหรับเครื่องมือประเมินผลปลายภาคหรือปลายปีนั้น บางโรงเรียนจัดทำเอง และบางโรงเรียนร่วมกับกลุ่มในการจัดทำ

2. ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

2.1 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และไม่ได้ศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน จึงทำให้การปฏิบัติไม่ถูกต้อง เช่น ก่อนทำการสอนครูไม่ค่อยได้แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ เกณฑ์ในการผ่านจุดประสงค์ และเกณฑ์การผ่านกลุ่มประสบการณ์ โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ซึ่งเป็นเด็กเล็ก

2.2 การวัดจุดประสงค์ของครูส่วนใหญ่ยังไม่ครอบคลุมพฤติกรรมด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และไม่เน้นกระบวนการ นอกจากนั้น บางโรงเรียนยังไม่ได้สร้าง เครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้อีกด้วย

2.3 การจัดสอนซ่อมเสริม ครูไม่ได้จัดสอนซ่อมเสริมอย่างจริงจัง เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลา และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ส่วนใหญ่จะเรียนซ้ำ และไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการสอนซ่อมเสริม

2.4 การกำหนดอัตราส่วนระหว่างภาคความรู้กับภาคปฏิบัติยังไม่ชัดเจน บางโรงเรียนกำหนดเอง บางโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนด ทำให้แต่ละโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติไปในแนวเดียวกัน

2.5 ครูไม่ได้ใช้วิธีการหลากหลายในการวัดและประเมินผล และไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง ใช้แบบทดสอบมากเกินไป ในบางจุดประสงค์ควรจะวัดจากการสังเกต การปฏิบัติ

2.6 การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานนั้น ในการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่ทราบแนวทางที่ชัดเจน ทำให้การจัดทำแฟ้มสะสมงานของแต่ละโรงเรียนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. แนวทางแก้ไขและปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

3.1 การตรวจสอบมาตรฐานของแต่ละโรงเรียน ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า หน่วยงานใดทำการประเมินบ้าง มีหลักเกณฑ์ในการประเมินอย่างไร เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประเมินมาตรฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 ปีละ 1 ครั้ง กรมวิชาการประเมินมาตรฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีละ 1 ครั้ง

3.2 การตัดสินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 ที่กำหนดว่าจะต้อง ได้ระดับ 1 ทุกภาคเรียน จึงจะผ่านนั้น ควรปรับปรุงเป็นถ้าไม่ผ่านในภาคเรียนที่ 1 แต่มาผ่านในภาคเรียนที่ 2 ให้ถือว่าผ่าน

3.3 ควรนำกลุ่มประสบการณ์พิเศษมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เลื่อนชั้นด้วย

4. การวัดและประเมินผลที่พึงปรารถนาในอนาคต

4.1 ลดบทบาทของการใช้แบบทดสอบเลือกตอบให้น้อยลง โดยเพิ่ม
ความสำคัญของแบบทดสอบอัตนัย การทดสอบโดยการปฏิบัติจริงให้มากขึ้น

4.2 ให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน โดยเน้นเรื่อง
การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมาย วิธึ ดำเนินการ และผลการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของ ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน ของ ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
4. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบไปด้วยการดำเนินการ 2 ขั้นตอนที่สำคัญคือ การเก็บรวบรวม ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการจัดประชุมสัมมนาแบบซินนารีโอ

ตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2540 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) จำนวน 1,834 คน จาก 38 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 457 ฉบับ และได้แบบสอบถามที่ตอบกลับคืนมาครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 396 ฉบับ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2540 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สป.กทม.) จำนวน 396 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายชั้น (Multi Stage Random Sampling)

ตอนที่ 2 การจัดประชุมสัมมนาแบบซินนารีโอ

ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานวัดและประเมินผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 38 คน จาก 38 โรงเรียน ได้จากการเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

1. เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย สอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน จำนวน 20 ข้อ

3. เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย สอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน จำนวน 20 ข้อ

4. เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) สอบถามเกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียน จำนวน 4 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบ

แบบสอบถาม สภาพการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างในการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ระหว่างครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยใช้ t - test

ตอนที่ 2 สรุปประเด็นจากการจัดประชุมสัมมนาหัวหน้างานวัดและประเมินผล

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติ ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 และความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

1. ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (จำนวน 14 ข้อ จาก 20 ข้อ) และอยู่ในระดับมาก (จำนวน 6 ข้อ จาก 20 ข้อ) และจากการประชุมสัมมนาหัวหน้างานวัดและประเมินผลได้ข้อสรุปว่ามีการปฏิบัติตามระเบียบส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

2. ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ในระดับปานกลางทั้งหมด (จำนวน 20 ข้อ จาก 20 ข้อ) แต่จากการประชุมสัมมนาหัวหน้างานวัดและประเมินผล ได้ข้อสรุปว่ามีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบค่อนข้างมาก

3. ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครและหัวหน้างานวัดและประเมินผล มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการวัดและประเมินผลโดยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีตลอดจนเทคนิคและวิธีประเมินผลแบบใหม่มาใช้ เช่นการประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน โดยมีสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นแกนนำหลักในการพัฒนางานวัดและประเมินผลการเรียน และต้องการให้นำผลจากการประเมินผลมาทำการวิจัยอย่างจริงจัง

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี ปฏิบัติตามระเบียบมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 4 ประเด็น คือ การประเมินผลก่อนเรียน การสอนซ่อมเสริม การวินิจฉัยข้อบกพร่องก่อนการสอนซ่อมเสริม และการประเมินผลใหม่หลังการสอนซ่อมเสริม และมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ 9 ประเด็น คือ การประเมินผลก่อนเรียน การแจ้งเกณฑ์การประเมิน การวิเคราะห์จุดประสงค์ การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม การวินิจฉัยข้อบกพร่องก่อนการสอนซ่อมเสริม การประเมินผลใหม่หลังการสอนซ่อมเสริม การใช้เวลาสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลการผ่านจุดประสงค์ ใน ป.02 และการประเมินผลปลายภาคเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ของครู ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และ มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูประถมศึกษา มีการปฏิบัติระดับมากในเรื่อง การจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผล เป็นปัจจุบัน ทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติในเรื่องนี้น้อย ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีปฏิทิน ปฏิบัติงานอยู่และอาจมีการนิเทศติดตามงานจากผู้บริหาร และครูมีการปฏิบัติในเรื่องของการ สอนซ่อมเสริม ทำให้มีปัญหาในเรื่องการสอนซ่อมเสริมมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมาก หรือมีการะงานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน และจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานวัดและประเมิน ผล พบว่ามีการมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติตามระเบียบค่อนข้างมากแต่ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง จากผลการวิจัยของ สุมาลี จันทรชลอ (2521) พบว่าครูมัธยมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบการประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย และมีการปฏิบัติตามระเบียบ อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผล ขาดคู่มือเอกสารและขาดบุคลากรให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทิน พงศ์ิศวรานันท์ (2529) พบว่าครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีการปฏิบัติตามระเบียบอยู่ใน ระดับปานกลาง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทั้งครูมัธยมศึกษาและครูประถมศึกษา มีการปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และยังมีปัญหา ในการปฏิบัติตามระเบียบอยู่ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะได้จัดอบรม ประชุมสัมมนา เพื่อให้ ครูมีความรู้ความเข้าใจระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน เพื่อเป็นการ เพิ่มระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น และลดปัญหาในการปฏิบัติให้น้อยลง และอาจต้องพิจารณาแก้ไข ข้อบกพร่องของระเบียบด้วย

2. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ ในการสอนต่างกัน มีการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี การปฏิบัติต่างกันในเรื่องของการสอนซ่อมเสริมและมีปัญหาในการปฏิบัติต่างกันในเรื่องการสอน ซ่อมเสริมเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก มีการปฏิบัติจนเกิด

ความชำนาญ สามารถแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งจากงานวิจัยของ สุทธิพรณ ไชยวงศ์ (2534) พบว่าครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผลต่างกัน มีการปฏิบัติ และปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนต่างกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ละออ ด่านพิชญพันธ์ (2535) พบว่าครูโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร กับครูโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ มีการปฏิบัติตามระเบียบแตกต่างกัน แต่มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบไม่แตกต่างกัน

3. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครและหัวหน้างาน วัดและประเมินผล มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยการนำเทคโนโลยีและเทคนิคการวัด และประเมินผลใหม่ ๆ มาใช้ เช่น การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยจัดเก็บข้อมูล การทำผลการสอบ การวิเคราะห์ผลการสอบ ทำให้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ถูกต้องและสวยงาม ดังนั้น หน่วยงาน เจ้าสังกัดจึงควรพิจารณาจัดหาเทคโนโลยีหรือเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อสนับสนุนครูให้ได้พัฒนาการวัด และประเมินผลการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของประทีน พงศ์ศิรวานนท์ (2529) พบว่าครูส่วนใหญ่ต้องการให้จัดหาคู่มือ เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จัดอบรม ให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวัดและประเมินผล จัดประชุมวางแผนการให้ดำเนินงานและนิเทศติดตามผลอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดอบรมประชุมสัมมนา หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียน เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
2. ควรมีการสำรวจปัญหาและความต้องการของครูในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับวางแผนการปฏิบัติงานได้ตรงสภาพความเป็นจริง
3. ควรมีการเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียน อย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา เพื่อเป็นการเสริมความรู้ให้กับบุคลากร
4. ควรสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานวัดและประเมินผล เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายสำเนา ระบบดีจิตอล และวัสดุสิ้นเปลือง เช่น หมึก ไข และกระดาษ

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัย

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวัดและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. ควรทำการศึกษาปัญหาของนักเรียนที่เกิดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2540.

เอกสารอัดสำเนา.

เกษม สานราษฎร์พิทย์. การวัดผลการศึกษา. พิษณุโลก : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.

โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สันธุระเวชญ์. การประเมินผลในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ :

วัฒนาพานิช, 2523.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มืออบรมครูแนวการใช้หลักสูตรประถม

ศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

จำนง พรายแย้มแซ. เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริม.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

จิราภรณ์ ศิริทวี. เอกสารประกอบการอบรม การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน. กรุงเทพฯ : 2540.

ชวาล แพร่ตกุล. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคนอื่น ๆ. คู่มือการประเมินผลโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น Portfolio

Assessment. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาวิชาการ (พว.), 2540.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. "Portfolio Assessment," การวัดผลการศึกษา.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

ประทีน พงศ์อิศวรานันท์. การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524. วิทยานิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

ประสิทธิ์ สวัสดิ์ประดิษฐ์. กระบวนการและปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนรู้ ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2535.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

- มนตรี อนันดรักษ์. การประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- รัตนา อัจฉริยากร. การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการวัดผลตามการเรียนรู้ของครูวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- ละออ ด้านพิชญพันธ์. การติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วัลลภ กันทรัพย์. "ข้อบ่งชี้ของงานวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน". วิจัยสนเทศ. 11(123) : 1 – 3 ; ธันวาคม 2533.
- วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- _____. คู่มือการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- สมศักดิ์ สันธะเวชญ์. "การบริหารงานการประเมินผลในโรงเรียน," ใน เอกสารการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง อบรมบุคลากรด้านการประเมินผลระดับชั้นประถมศึกษา. หน้า 2-9 กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534. อัดสำเนา.
- ส.วาสนา ประวาทพิฤกษ์. "การประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพจริง : การใช้แฟ้มสะสมงาน," วารสารการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- _____. เอกสารประกอบการอบรม การประยุกต์ใช้การวัดและประเมินตามความสามารถจริงในสภาพการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ, 2540.

- สุทธิพรรณ ไชยวงศ์. การศึกษาความเข้าใจและวิธีการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 8. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2534. อัดสำเนา.
- สุนันท์ ศลโกสม. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- สุมาลี จันทรชลอ. การติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ
ประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. ทฤษฎีการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการ
ศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ. การวัดและประเมินผล
สภาพที่แท้จริงของนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, กระทรวงศึกษาธิการ. ข้อมูลสารสนเทศ
ปีการศึกษา 2540. เอกสารอัดสำเนา 35 หน้า.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กระบวนการพัฒนาแฟ้มผลงาน
ของนักเรียน (Portfolio Development). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- Belle, Ruth Witkin and James W. Altschuld. Planning and Conducting Needs
Assessment. New York : Sage Publications, Inc., 1995.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Gronlund, Norman E. Measurement and Evaluation in Teaching. 3rd ed. New York :
Macmillan, 1976.
- Lien, Arnold J. Measurement and Evaluation of Learning. Iowa : W.c. Brown
Company publishers, 1971.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

1. แบบสอบถามนี้ใช้กับครูประถมศึกษา ที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (สป. กทม.)

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติ ปัญหาในการปฏิบัติตาม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนและความต้องการที่จะพัฒนาการ
ประเมินผลการเรียน

3. แบบสอบถามนี้มีอยู่ 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
การประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนาการประเมินผลการเรียน

4. ความน่าเชื่อถือของข้อสรุปในงานวิจัยครั้งนี้ขึ้นอยู่กับการให้ข้อมูลของท่าน จึงขอความ
กรุณากรอกข้อมูลนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริง อันจะก่อให้เกิดผลสรุปที่ถูกต้องเพื่อเป็นประโยชน์
ในการพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนต่อไป

ขอขอบพระคุณทุกท่าน

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่เป็นจริงตามสภาพของท่าน
ในปัจจุบัน

1. ประสบการณ์ในการสอน

[] 1 - 10 ปี

[] 11 - 20 ปี

[] มากกว่า 20 ปี

2. ในปีการศึกษา 2540 ท่านทำการสอนในชั้น

[] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2

[] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4

[] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่า ท่านมีระดับการปฏิบัติตามรายการต่างๆ มากน้อยเพียงใด
โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ระดับการปฏิบัติ" ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริง
แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติมี 3 ระดับ คือ

ปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ 3
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 2
ปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ 1

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	ระดับการปฏิบัติ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	ท่านปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด ท่านได้ประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน			
2.	ท่านได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ และเกณฑ์ในการผ่านกลุ่มประสบการณ์ก่อนทำการสอน			
3.	ท่านได้แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ ก่อน ทำการสอน			
4.	ท่านได้วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน			
5.	ท่านวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ครอบคลุมพฤติกรรม ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และเน้น กระบวนการ			
6.	ท่านได้ประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนเป็นระยะๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุด ป.02			

ข้อที่	สภาพการปฏิบัติตามระเบียบ	ระดับการปฏิบัติ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
7.	ท่านทำการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ			
8.	ท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง			
9.	ท่านได้สอนซ่อมเสริมให้นักเรียน เมื่อพบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์			
10.	ท่านได้วินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนก่อนทำการสอนซ่อมเสริม			
11.	ท่านได้ประเมินผลใหม่อีกครั้งหลังทำการสอนซ่อมเสริม			
12.	ท่านใช้เทคนิคและวิธีการหลากหลายในการวัดและประเมินผล			
13.	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการเรียนของนักเรียน			
14.	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุงการสอนของท่าน			
15.	ท่านได้จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล			
16.	ท่านจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผลเป็นปัจจุบัน			
17.	ท่านได้แจ้งผลจากการประเมินผลให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง			
18.	ท่านได้ใช้เวลาในการสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่องยาวนาน เพื่อประเมินจุดประสงค์ ด้านค่านิยม / คุณธรรม / จริยธรรม			
19.	ท่านได้นำผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ มาสรุปรวมเพื่อใช้พิจารณาการผ่านจุดประสงค์ใน ป. 02			
20.	ท่านประเมินผลปลายภาคเรียนโดยเลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน			

ตอนที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมิน
ผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่า ท่านมีระดับปัญหาในการปฏิบัติตามรายการต่าง ๆ มากน้อย
เพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ระดับปัญหา" ตรงตามที่ท่านมีปัญหามาจริง
แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติมี 3 ระดับ คือ

มีปัญหามาก มีค่าเท่ากับ 3

มีปัญหปานกลาง มีค่าเท่ากับ 2

มีปัญหาน้อย มีค่าเท่ากับ 1

ข้อที่	สภาพปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ	ระดับของปัญหา		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	ท่านมีปัญหในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด ความรู้ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลตามที่ กระทรวงกำหนด			
2.	ความรู้ความเข้าใจในหลักการประเมินผลการเรียน			
3.	หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้เครื่องมือให้สอดคล้องกับเรื่อง ที่จะประเมิน			
4.	เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล			
5.	การกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียน			
6.	การนำวิธีการวัดผลแบบต่าง ๆ ไปใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่ม ประสบการณ์			
7.	การจัดการสอนซ่อมเสริมเมื่อนักเรียนมีความรู้ความ สามารถต่ำกว่าเกณฑ์			
8.	การวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียน ก่อนทำการสอน ซ่อมเสริม			
9.	การวางแผนงานการวัดและประเมินผลการเรียน			

ข้อที่	สภาพปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ	ระดับของปัญหา		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
10.	การแจ้งเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านกลุ่มประสบการณ์			
11.	การสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ			
12.	การเลือกใช้วิธีการประเมินให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะประเมิน			
13.	การนำผลจากการวัดและประเมินผลมาใช้แก้ไขปรับปรุงการเรียนของนักเรียน			
14.	การนำผลจากการวัดและประเมินผลมาใช้แก้ไขปรับปรุงการสอนของครู			
15.	การแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ			
16.	การจัดทำเอกสารประกอบการวัดและประเมินผล			
17.	เวลาที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล			
18.	การประเมินผลระหว่างเรียน			
19.	การกรอกข้อมูลใน ป. 01 และ ป. 02			
20.	การประเมินผลรวมสรุป เพื่อดัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน			

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางอรุณรัตน์ ชื่อสกุล สารกิตติพันธ์
เกิดวันที่ 6 เดือน กันยายน พุทธศักราช 2495
ภูมิลำเนา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน 245/92 หมู่บ้านชวนชื่นพาร์ควิลล์ ถนนบางบัวทอง - สุพรรณบุรี
แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170
ที่ทำงาน โรงเรียนวัดพลับพลาชัย เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2510 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2512 ป.กศ. ต้น วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2514 พ.ม. (สมัครสอบ)
พ.ศ. 2521 กศ.บ. (วิทยาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2541 กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การศึกษาศาภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

บทคัดย่อ
ของ
อรุณรัตน์ สารกิตติพันธ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2541

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 และเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2540 จำนวน 396 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) โดยเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 186 คน และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี จำนวน 210 คน และหัวหน้างานวัดและประเมินผลจำนวน 38 คน ได้จากการเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการใช้แบบสอบถาม และการจัดประชุมสัมมนา สถิติที่ใช้ได้แก่ $\bar{X}$, S.D., และ t - test

จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏผลดังนี้

1. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง ในเรื่อง การนำเทคโนโลยี และเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ มาใช้ เช่น นำคอมพิวเตอร์มาจัดเก็บข้อมูล จัดทำผลการสอบและวิเคราะห์ผลการสอบ การประเมินผลตามสภาพจริง
4. ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติตามระเบียบมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 4 ประเด็น และมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 9 ประเด็น

A STUDY ON STATE OF IMPLEMENTATION OF THE EVALUATION
REGULATIONS IN THE PRIMARY SCHOOL MINISTRY OF EDUCATION
CURRICULUM B.E. 2521 (REVISED IN B.E. 2533) IN B.E. 2533

AN ABSTRACT
BY
AROONRUT SARAKITIPAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purposes of this study were 1) to investigate the state of the implementation of the evaluation regulation in the primary school curriculum of the Ministry of Education B.E. 2521 (revised in B.E. 2533) in B.E. 2533 and 2) to compare the performance and the problems of the implementation of the evaluation regulation of the primary school teachers of Bangkok Metropolitan Primary Education.

The sample was the primary school teachers of Bangkok Metropolitan Primary Education divided into 2 groups : 1) the primary school teachers teaching in Pratomsuksa 1 - 6 in year B.E. 2540 classified into 2 groups by their teaching experience, less than 20 years (N=186) and more than 20 years, (N=210) obtained by Multi Stage Random Sampling and 2) the heads of the measurement and evaluation section in primary school (N=38) obtained by Purposive Sampling. The tool of the study was a questionnaire. The information from the former group was gathered by using questionnaire while the information from the latter group was gathered by conducting a seminar. The data was analyzed by $\bar{X}$, S.D. and t - test.

The results showed that :

1. The primary school teachers performed the implementation of the evaluation regulation mainly in the average level.

2. The primary school teachers had problems of the implementation of the evaluation regulation mainly in the average level.

3. The primary school teachers needed to develop the measurement and evaluation in school in term of self - development by implementing new technology and new measurement and evaluation techniques in school, for example, computerized program for; data collecting, item and test executing and analysis, and authentic assessment.

4. The primary school teachers with more teaching experience performed the implementation of the evaluation regulation higher than the teachers with less teaching experience significantly at .05 level in 4 issues and had lower problems than the teachers with less teaching experience significantly at .05 level in 9 issues.